

16. aastakäik

Kolmekümne aasta eest, momendil, mil venelased valmistusid Tallinna vallutamiseks, manitses admiral Joh. Pitka eestlasi vastupanu jätkamisele. Pitka mehed jagasid linnas vastavaid üleskutse-üleskutse-lendlehti. Pildil üks lendlehtede jagajaid tegevuses.

EPL

Reedel, 1. nov. 1974

Õiguse pärast

See on õiguse pärast, rõhutas Centeri esimees, riigipäevalei-ge Thorbjörn Fäldin eestlaste ees Eesti Majas, et erakonna esindaja Allan Petterson Presstödsnämndis hääletas koos sotsiaaldemokraatidega Eesti Päevalehe pressitooduktsioonitoetuse vastu, kuigi ta sisuliselt leidis, et eestlaste ajaleht on õigustatud toetust saama mõnes teises vormis, mida Pressutredningen peab leidma ja välja nuputama. Õiguse pärast tegutsenud ta nii sellepärast, et Presstödsnämndi esimees, valitsusnõunik Lundell, on kõrge jurist ja sellega oma õiguslikkuses väljaspool kahtlust, eriti kus ta ei ole poliitlik. Centeri esindaja on truult esimehe tõlgendusele järgnenud.

Kas aga Presstödsnämnd on õiguslikkusest kaljukindlalt kindi pidanud? Seda katsuvad nüüd 11 noort selgitada Juti-leomudsmeni kaudu, kes on ametisse seatud just õiguslikkuse katteks riigis. Tavalises õiguskaitses kohtutes on sageli olukordi, kus üks kohtu aste otustab asja ära oma paremat aruandmist ja seadusest arusaamisest, mis ei takista järgmist ülekaebamisastet teisi tõlgendama ja teisti otsustama. Nüüd on aga Presstödsnämndile seaduse andja poolt omistatud lõplik funktsioon: siin ei ole mingit võimalust edasi kaebamiseks. Seega on võimatu kindluse mõttes teises instantsis proovida, kas seadust on tõlgendatud tema mõtte kohaselt. Nagu esimeses esitajadki märgivad, ei looda nemad JO-ilt mingit otsest abi Eesti Päevalehele, vaid ainult abi õiguspõhimõtte selgitamiseks. Kas vähemuse kuuluvad kodanikud omavad seaduse ees tõlgenduslikult kõrgis, ka pressitoetusse puutuvalis küsimusis?

Mäng motivatsioonidega äratulemistel on olnud omaette huvitav juba sellepärast, et nn. protokoll on nii formaalne ja napp, et sellest ei oska väljaspool Presstödsnämndist seisja välja lugeda tõelist põhjust. Riigipäevavaldused ja asja arutus konstitutsioonikomisjonis, kus sõna on võtnud ka Presstödsnämndi liikmed, on annud muutuva pildi tagapöhist, kui alguses kõneldi põhjusena võõrkeelst, mis takis-

tavat kõigil kodanikel lugemast ja seega "üldise uudisajalehe" karakterit, siis selle faktori üldisel hukkamõistmisel nii erakonnajuhitule kui riigipäeva ja selle organe poolt on kõneldud ühtelt poolt "andratidningu raskuste puudumisest" ja "mittevastavusest üldise uudisajalehe iseloomule". Filma et neid fraase oleks kuidagivisi lähemalt selgitatud. Millistel alustel Presstödsnämnd leiab, et Eesti Päevalehel "ei ole andratidningu raskusi"? Või mis puudub lehel, et ta ei vasta "üldise uudisajalehe" mõistele?

Väljaspoolt jääb mulje, et just ajalehe mitterootsikeelne sisu annab kergeld võimalusi suvalisteks tõlgendamisteks, eriti kus otsustajad ise ei ole ajalehe lugejad. Kuidas muidu on seletatav, et "üldiseks uudisajalehtedeks" loetakse ja antakse toetust ajalehtedele, kes just selles punktis on tugevasti järele Eesti Päevalehest. Selles punktis on Presstödsnämndile esitatud ekspertiide seisukohad — mida ei ole tähele pandud.

Mis puutub "teisejärgu-ajalehe raskustesse" siis ka siin on vaja vaid eesti ajalehte srida, et mõista kuidas on rootsi arikuulutuste "rohkusega", milline on kriteerium just raskuste hindamisel, sest raskused tähendavad just kuulutusetaamis raskusi. Ja EPL ei ole kaugeltki saanud kõiki lokaalse iseloomuga ühiskondlikke kuulutusi, milliste andmise mõtteks on eeskätt olnud kodanike informeerimise kõrval ka ajalehte majanduslik toetamine. Nii kipub jääma ikkagi mulje, et puudus on tulnud Presstödsnämndist just heast tahtest ja mitte õiguslikkusest. Tehtud eitavast otsusest on aegapidi saanud prestizhiküsimus. Prestizhiküsimus eeskätt seaduse tõlgendamise korrektsuses.

Eestlaste päevauudislik ajaleht saab tänava kolmekümne aastaseks. Eestlased on olnud Rootsis sama palju aastaid ning juba 23 aastat selle maa kodanikud. Kas ei ole pisut imelik, kui nüüd ikkagi neist saavad uuesti "sisserändajad", kelle ajaleheküsimust tuleb aastate viisi "uurida" (Presstödsnämnd on seda teinud 4 aastat ja ei ole teada kui palju aega vajab Pressutredningen). Ainus asjast huvitatud instants, kes oma seisukoha on välja ütelnud klaarselt, on Invandrarutredningen, kes leidis, et Eesti Päevalehte tuleks kohelda täiesti võrdselt muu rootsi ajakirjandusega ja just pressitooduktsioonitoetuse seaduse alusel. See seisukoht ei mõjutanud Presstödsnämndi.

Ja nagu riigipäevaleikkne Fäldini sõnavõtte selgus, tuleb asja ikkagi veel uurida Pressutredningen. Keegi muldugi ei küsi, kuidas ühe minoriteet piske ajaleht selle pika uurimise üle elab ajal, mil rootsi ajakirjandus alarmi lööb paberihindade saajaprotsendilise tõusu ja muude teenuste kiire kallinemise pärast. Bürokratiat väldib, et nii aetakse õigust taga. Kas tõesti? Siin kipub ikka ja jälle tekkima mulje hea tahte puudumisest või koguni diskrimineerimisest ühe osa kodanike suhtes. Mida arvab JO?

EEL KIRIK

STOCKHOLM: Peajumalat. armulauga usupuhastuse tuleku puhul 45/ a. eest Eestisse 2/11 kl. 14 Jakobis, peapiskop, karjasekiri, solisti tenor Toomas Lorentz, laululehed.

ALINGSÄS: Maakirikus 3/11 kl. 15 reformatsiooni Eestisse tuleku 450 aastap. mälestusjumalat., õp. Kool, orelli PG Strömberg, laululehed.

GORÄS: Carolus usupuhastuspaik jumalat. 3/11 kl. 15 õp. Kodres, laulur.

GÖTEBORG: Gbg.-L.-Rootsi kog. reformatsiooni tuleku Eestisse 450 aastap. mälestusjumalat. Kristines 2/11 kl. 14 õp. Kool, orelli PG Strömberg, laululehed.

LUND: Kloostri kirikus jumalat. 9/11 kl. 18.30, õp. Takkel, orelli Eha Pöhl, laululehed.

MALMÖ: Saksa kirikus jumalat. 10/11 kl. 15, õp. Takkel, orelli Eha Pöhl, laululehed.

EESTI A. ÕIG. KIRIK

VÄSTERÄS: Kyrkbacksgårdeni kabelis 3/11 kl. 11 hingedepeäva liturgia, hingepalve, armulaud, ülemp. Nael.

VABAKIRIKUD

STOCKHOLM: Eesti Nelipühi Kirik, Bråvallag. 11, 2/11 kl. 11 jumalat., A. Söderlund, laululehted. 3/11 kl. 10 pühapäevakool, kl. 11 jumalat. Allan Laur, koor ja kvartett. Kl. 13 koguduse tund. 5/11 kl. 19 koorharjutus.

STOCKHOLM: Norrmalmi Bapt.-Kirik Norrtullsg. 37 jumalat. 3/11 kl. 14, O. Targama. Pärast jumalat. Kristuse surma mälest., O. Loogna.

GÖTEBORG: Biå Bandet, Erik Dahlborge. 10 jumalat. 3/11 kl. 11 V. Kubja.

GÖTEBORG: KFUM, Parkg. 11, avajumalat. kl. 11 H. Numan, E. Pendiste, koor, soololaule, pärast Kristuse surma mälest. Piibli- ja palvet. 2/11 kl. 15 ja 6/11 kl. 17.

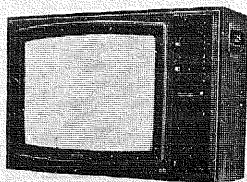
NORRKÖPING: Betania, Brådg. 54 palvet. 2/11 kl. 17. Tabernaakel, Kungsg. 36 jumalat. 3/11 kl. 13 E. Medri jt.

2 tunniga N.Yorgist Londonisse

WASHINGTON (EPL) — USA uus helikopter ületas sõjaväelennuk SR-71 katis New Yorgi ja Londoni vahelise teekonna üle Atlandi ookeani 1 tunni ja 38 minutiga, mis on uueks kiiruse rekordiks Atlandi ületamiseks. Lennuk lendas umbes kolm korda kiirem häälekirusest — 2000 miili tunnis.

1969 aastal pstitatud "vana" rekord oli kolm tundi pikema kestvusega. Vahemaa New Yorgist Londonisse on 3.490 miili.

Parim piilt ja parimad värvid!

3.295:-

normalmals radio & elvaruhus ab

Svundamplan 2, Hågersten. Tel. 43 13 50 ja 45 13 00.

Eesti muusika ja lüürika õhtu Uppsala muuseumis

Eesti Kultuuri Päevade raames toimub Uppsalas Upplandsmuseeti ruumides St. Erikstorg 10 moodsa eesti muusika ja lüürika õhtu laupäeval 9. novembril algusega kell 18. Üritus on sõnaliselt osas, kassasarvatud laulude tekstid, rootsikeelne — nii avarahvete võimalus rootslastele tutvustada meie uue aja helinleid ja luuletusi.

Eistamiseks tulevad niikasti juba kodumaal tuntuks saanud helleohtu ning poeetide tööd kui ka 30-ne aasta jooksul paguluses võrsunud uue sugupõlve looming muusika ja luule alal. Korraldajateks on Eesti Kultuuri Koondis koostöös Upplandiga Uppsalas Ülikooli juures. Kuulsetel on rohkel arvul saadetud rootsi kultuuriloomestele, esmaajoones nelli kirjandele, kellega eestlastel PEN-Klubi kaudu on olnud elavat läbikäimist viimase ajal.

Rikkalik muusikalis-sõnaline kava hõlmab poolteist tundi eesti klaveri- ja viiulihelindeid, laule ning luulet. Ettekandele tulevad m.h. Kaljo Raidi "Concert Piece" ja "Fantaasia G-moll", Ed. Tubina "Sonat sooloviuluile" ning soololaule Lembit Avelsonil mees tuntu lauletaja Kalju Lepiku, Bernard Kangro ja proosameistri Karl Ristikivi sõnadega. Teatavasti debüteeris viimane luulekoguga "Imnese teekond" sügisel 1972. Eestitavate laulude ja luuletuste tekstid on rootsi keelde tõlkinud Paul Laan, Silvia Airik-Piuhka, Ilona Laaman, Ivar Grünthal ja Ilmar Laaban.

Gustav Sultus, Marie Underi, Kalju Lepiku, Raimond Kolga, Ilmar Laabani, Karin Saarseni ja Ilona Laamani luulet loevad liikand. Kristina Aunver, kes aasta eest toimunud Marie Underi juubellaktusel aratas suurt tähelepanu oma lulujaega võimetega, ja kirjantik Heiga Nõu, nooremapälvete tuntud prosaist, kes on paarlil korral mele ajakirjades avaldanud väga omapärased vahavaris luuletusi.

Ilona Laamani luuletused "Sirelid, roosid" ja "Mis puutub arma-

stus" on rootsi algversioonid. Teatavasti on luuletajal valmis rootsikeelne luulekogu. Hljuti Cambridge'is Inglismaal auhinnatud luuletaja Karin Saarsen on tõlkinud oma ingliskeelse poeemi "Noor Dante Alighieri" rootsi keelde, mis tuleb esiettekandele Uppsalas õhtul. Gustav Sultus loominguist esitatakse "Tervitus", Marie Underilt "Ja langes üks täht" kogust Aäremali, Kalju Lepikult m.h. "Kuu kurbust", "Kantat föödile ja ingliskoorile" ja "Nägemus", Raimond Kolgal "Poesia", Ilmar Laabanilt "Kui tüliseb äratuskell", Karl Ristikivil — laulude tekstina. "Mis on mäs meisa taga", "Mängivad pillid, kuu on vees", "Imelised pühmed hallid" ja Bernard Kangrolt "Identifikatsioonid" ning laulude tekstina "Kuuile, kuidas rahetara...". "Ja "Uduus".

Vanameister Juhan Avikult on kavas "Fantaasia", mis on komponeeritud küüditatute mälestuseks. Muusika ja laulu osas esinevad solistidena Alfred Piske (viulu), Hilma Nerep-Mossin (klaver), Lehti Aug (sopran) ja Senta Mõök (alt). Mitmekesisest ja teatud mõttes väga omapärase kavaga üritusest tuleb loota kaasmassilaste elavat osavõttu koos rootsi sõprade ja külalistega, keda meil kõigil on võimalik kaasa tuua. (EPL/Kaas)

Eesti Maja Walling 34-I

Perenaine: 21 81 34
Majavanem: 11 47 77

Eesti Gümnaasium Stockholmis vajab kantseleitööjõudu

Informatsioon tel. 15 01 60/
1338 või 755-06 31 (Joh. Ungerson).

KONTROLLANT

Meie kauaaegne sisseostu tehniline kontrollija läheb lähemal ajal pensionile. Otsime uut vastutustundelist kaastöölist sisseostetavate osade ja legatöö kvaliteedikontrollijaks. Teatud tööstuslik praktika soovitav, tehniliste jooniste lugemine ja mõõdetehnika tundmine vajalik.

Lähemaid andmeid annab E. Balder — tel. 08/88 03 50

MISOMEX AB

Ellen Keys Gata 25, Frången
Postiaadress: Box 670, 126 06 Hågersten 6

EESTI PÄEVALEHT

Estniska Dagbladet
Peatoimetaja Juhan Kokla
Vastutav väljaandja
(ansv. utg.)
Arvi Moor

Toimetus ja talitus:
EESTI MAJAS Stockholmis:
Wallingatan 32, 1 tr.
Postiaadress: Box 667
101 29 Stockholm 1
Telefon 21 84 46

Toimetaja Eskilstunas Jüri Aus
Aadr. Eesti Päevaleht, Box 120,
631 02 Eskilstuna, tel. 016/14 77 72
Tellimispõstgiro nr. 15 67 70-0
Kuulutusarvete postgiro 60 59 00-0,
Eesti Päevaleht Förlags AB,
Stockholm

Tellimishinnad:
Aasta kr. 170:—
Termin (4 kuud) kr. 62:—
Kuu kr. 17:—
Väljaandja EESTI PÄEVALEHT
FÖRLAGS AB
Trükkija: Eskilstuna-Kurirans
Tryckeri AB Eskilstuna 1974

Ing. Karl Grau, ettevõtja eestlastest omanik.

Television
Raadio
Stereo
Majapidamismasinad

Tema viib eesti raamatu üle lätlaste keelepiiri

Eesti kirjanike töid on paguluses lätistatud Zane Zemdega poolt. Aastatepikkune tõlkija tunnustustväärt töö on toonud eesti vaimsele loomingule sõpru ja huvi. Näib, et naaberriik kirjanikkudele on kahjuks ei ole meelepoolne läti autorite tutvustamine olnud mõeldav märksa vähema lugejaskonna tausta tõttu. Ja võib olla ka see asjaolu, et meil muudub Zane Zemdega taoline andekas läti keelest eestindaja. Muide ei ole Zane Zemdega tõlkija pärisnimi – tegemist on õieti Ella Andersonsiga, kes pseudonüümi sai läti kirjastuselt Tiltis.

Küsimusele kust ta on pärinud oma eestikeelse oskuse ja huvi eesti kultuuriloomingu vastu, ta seletab, et on sündinud Eestis, Valga maakonnas, Kaagjärve vallas Lunti (või eestipäraselt Lõndi) talus seismelapselises perekonnas kuudandana. Eestis olid taluteinid eestlased, mistõttu ta peagu samaaegselt hakkas kahte keelt rääkima. Oma noorusajast ta jutustab, et on sündinud 17. märtsil 1908. a. ja on ema poolt eestlane. Vanaisa oli eestlane nimega Vares, vanema aga lätlane. Isa poolt aga lätlane. Selle kahe rahva vahelise paigutatusele ta reageerib silaiki omapärase leidlikkusega: üksiküks kas olla lätlane või eestlane, peaaegu, et oled inimene, inimlik inimene.

Oma kooliteed alustas ta Valgas saksa koolis 1918. a. saksa okupatsiooni ajal. Järgneva vene okupatsiooni ajal õppis Valgas eesti koolis. Pärast seda olid koolid juba eestlastele ja lätlastele. Alguses õppis ta eesti koolis, kuid kui asutati Valgas läti vähemusrahvale oma kool, siis jätkas ta oma õpinguid seal. Eestis Valgas ja ümbruskonnas elas palju lätlasi, kellest suurem osa saatsid oma lapsed üle piiri Lätimaale koolidesse. Ka E. Andersons lõpetas 1927. a. Valsts Valgas Vaimskooli. Sellel "välisriigis" õppimisel oli oma traagika, eesti kodanikuna ei saadud aga Lätis töökohta, mistõttu jäi esialgu isatalu. Selline kahe riigi vahel elamine andis talle aga kahe rahva keele ja osasamise mõlema kultuuri.

Küsimusele, milline on olnud tema loominguline tegevus, ta usub, et inimese saateks on armastus. Ta väidab koguni, et kui ta esimese armastus poeks olnud nii õnnetu, et ta oleks füüsiliselt kannatanud, siis ta poeks kirjutanud ainult rida. See tunnete valuraskus aga hakkas kergenduma värskest, ehkki esimese trükitisilmne toimus lühijutuna "Armastus keel", mis ilmus Läti Valga ajalehes "Põhja Lätimaal" 1933. a. Sellest ajast peale on läti ajakirjanduses ilmunud tihti ta luuleloomingut, millest silki altni üks kogu on eriramatuna seni ilmunud 1939. a. "Prima vaga" (Esimene vagu). Paguluses on ta luulet ilmunud kõigis läti ajalehtedes ja ajakirjades, nagu "Tiltis" (Siid), "Daugavas vanagu menesrakis" (Düna kohtaste ajakiri), "Kara invalids" (Sõjaväelised), "Treji varti" (Kolm väravat) ja mitmes muus väljaandes. Paguluses on temalt ilmunud romaan "Mezgit" (Sõlmed) 1950. a. ja jutunde kogu "Häivuse tee" 1956. Mõlemad raamatud ilmusid Minneapolis

Tiltis kirjastusel, sellejuures kõik raamatud ja tõlked, mis on ilmunud selle kirjastuse poolt, kannavad autorinime Zane Zemdega, igalpool mujal aga Ella Andersons nime. Viimase nime all ongi siis seitses lasteraamatut paari läti kirjastuse väljaandel. Sel aastal ilmus mulnasjutt noortele "Ema pisarad" ja nooremale 5–8 a. vanusile "Laisk Mika".

ELLA ANDERSONS

Kuidas ta aga tõlkimisega peale hakkas, sellest jutustab ta edasi, et see sündis alles 1964. a., mil ilmus läti keeles A. Mälu romaan "Hea sadam". Järgnesid Arved Viirialdi "Ristideta hauad" 1966. a. 1968. a. ilmus B. Kangro "Sinine värav", A. Mälu "Päiku küla kohal", Arvi Korki "Neli musketääri" ja A. H. Tammsaare "Elu ja armastus". Samal aastal ilmus ajakirjas "Tiltis" Agu Kase romaan "Unustatud supupölv". Kui 1969. a. hakkas ilmuma ajakiri "Treji varti" (Kolm väravat), mis oli mõeldud ajakirjaks balti kultuurile, siis peatoimetaja Alberts Birnbaumas pani ta esimeset päevast peale "Eestlaste väravasse". Seal on ilmunud juba Salme Ekbaumis romaan "Kontvõoras", hulk lühijutte ja luuletusi autorell nagu August Mälik, Ilme Ivand-Mang, Valev Uibopuu, Rein Andre, Raimond Kolk, Oskar Ehasest, Arvo Mägi, Salme Raatma, Albert Kivikas, Karl Ristikiivi, Helga Nõu, Hames Oja, Aleksis Rannit, Arved Cilrad, Harald Kelland, Einar Sanden, P. Tuglas jt.

Puudutades küsimust külvord lätlaste tunnevad huvi eesti kirjanduse vastu ta märkis, et lätlased on eesti kirjanduse vastu suur huvi, mõned isegi hindavad eesti kir-

jandust kõrgemasemiseks kui lätlaste oma loomingut. Ta toob näite, et talle on kirjutatud ajalehe "Latvija-Saksamaal" peatoimetaja O. Kalejs: "Suur tänu selle suure töö eest! Teie olete praegu ainuke, kes annab meile võimaluse lugeda meie naaberriikide loomingut. Pean tunnistama, eesti kirjandus on palju kõrgemasemeline kui meie oma". Sellevastu ta aga märgib kahjatsusega, et ei leidu eestlaste hulgas inimest, kes võiks anda võimalust eestlastele lugeda läti kirjanikkude loomingut. Prosaist G. Janovskis ja poeet Ingrida Viskma on autorid kelle loomingut peaksid lugema ka naaberriikide liikmed. Tema aga tahab ajakirja "Kolme värava" eestiloolse värvavälvurina viia ajakirja veevõrdele veel mitmete eestlaste töid, selleks ta loodab, et Looja annaks nii jõudu kui ka raha, sest raamatust eemaldumine pole võõras ka naaberile.

Kuid ta tuleb tagasi veel oma Eestis veedetud nooruspäevade juurde, meenutab oma aktiivset tegevust Kaagjärves, kus ta oli valla Naistkodukaitse kui ka Tule-õrje Naistõhingu liikmeks, kus ta laulis kooris ja tantsis rahvatantse, viimases tegevuses ta sai isegi tantsuinstruktorki. Selle kõrval on ta kümme aastat võtnud osa kohalikest teatritegevusest, käinud trupiga paar korda ka Karulas ja Koikulas. Kuld kõige armsam ta poolt mängitud osadest oli ja on veel praegugi Kitzbergi "Kauka jumalas" mängitud Leena osa. Ta arvab, et võiks seda veelgi mängida, nii omaaegselt olevat see talle saanud. Kuld lõpetanud Lätimaal õdede kooli abielulis ta lätlastega ja on praegu 3-aastase tüdruku ja pooleteisaastase poja vanemaga.

See on lühjõud naarv lugu eesti kirjanduse üle piiri viljast. Võibolla on need noorusaja elamused ja kodukoha mõjused, mis annavad talle kohustuse seista meie kultuuri välvurina naaberriikide juures. Et ta mitte nii ükski seista kohustuste koormust ei taluks, peakime oma tänuilku tervituskäega ta tööndu suurendama ja julgustama, et me seda tööd kõrgeks hindame. (VE/HO)

Rootsi nisu Venemaale

Rootsi selle aasta viljasaak on väga hea, kuigi kevadel karedat põua tõttu selle ebaõnnestumist. Arvatav ülejääk ulatub 1,5 milj. tonnini, sellest suurem osa nisu.

Teravilja ülejäägi müügist võib laekuda 1,1 miljardi väärtusest. Üks kolmandik vilja ülejäägist ongi juba realiseeritud.

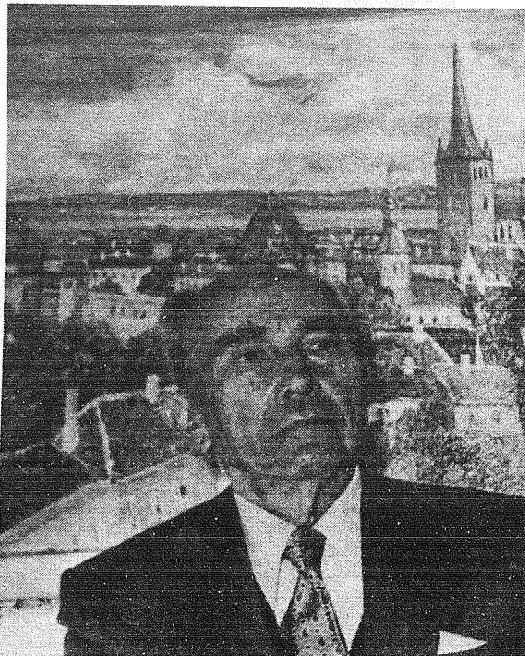
N. Liit tahab osta teravilja ülejäägist. Kuid tema järelepärimisele ei ole seni veel vastatud. Nagu teada, tahab N. Liit osta teravilja ka USA-st, kuid president Ford keelustas selle müügi. Rootsi on ka varem mütnud vilja N. Liidule. Kaks aastat tagasi ekspordeeriti nisu pool miljonit tonni.

Eksamid

Uppsala ülikooli lõpetas fil. kand. astmaga humanistilise fakulteedis Katrin Paabo Uppsalast.

Dunnville Ontario provintsis Kanadas suri 10. oktoobril agroomoom Abel Käbin, sünd. 20. jaanuaril 1899 Kohtlas, Virumaal.

Johan Müller 85-a.

Torontos tähistas üks vanimaid iseseisvusaegeid valitsuse liikmeid, end. kohtuminister Johan Müller 22. oktoobril oma 85-aastast sünnipäeva. Enne Kanadas asumist elas ta Stockholmis.

Hobaliku elu

STOCKHOLM

Meeskoori 30-aasta juubelil kontsert

Stockholmi Eesti Meeskoor tähistab 30. novembril oma 30-aastast tegevust 95-nda kontserdiga, mis toimub Kontserthoone suures saalis Lembit Leetmaa juhatusel. Solistik on tenor Naan Põid. Klaverisaade Hilma Nerep-Mossiniit.

Kontserdi pääsimised seatakse novembril algusel müügile. Pääsimised on võimalik varuda otse kooriliikmete käest või Eesti Kultuuri Koonide büroo kaudu Eesti Majas. Väljaspoolt Stockholmist gruppireisijadena kontserdist osavõtjaid, palutakse piletid varuda kas Eesti Kultuuri Koonide kaudu või este Stockholmist Eesti Meeskoori juhatuse aadressil:

V. Wenter, Bellmansvägen 8, 142 00 Trångsund.

MALMÖ

Kodumaalt lahkumise mälestamine ja lõpukonna juubel

Kodumaalt lahkumise 30-nda aastapäeva mälestamise jumalateenistus toimub pühapäeval, 10. novembril kell 15 Saksa koguduse kirikus, Marietorps all 23. Teenib õpetaja Voldemar Takkel. Gävlest. Kuna Malmö skaudid ja gaidid, "Kaljukunka-Salme" lpkond novembris pühitsevad oma 25-a. juubelit, omab jumalateenistus ka teist tähendust. Vahetult peale jumalateenistuse toimub skautlik koosviibimine samas koguduse ruumes kohvilaua, ettekannete ja loteriiga. Osavõtjaid kohvilauast palume registreeruda hiljemalt 6. novembriks telefonidel: Fommer 040/97 51 84, Kaamen 040/13 21 46, Asu 040/49 92 36.

BORAS

Eeltoode

Borås Eesti Naistõrje korraldab lõbusa sügisepoo 30. novembril Skolgatan 21. Täiendavalt edaspidi.

GÖTEBORG

E. Maja Klubi

Göteborgi Eesti Maja Klubi raames toimuvad järgmised üritused.

27. okt. kuni 3. nov. graafikainstituut Kõksi, Talviku, Lutsu ja Vihtalonna tööst. Samal ajavahemikul loengud kirjandusest ja kunstist.

30. okt. toimub diskoteegi-õhtu.

Klubi on käimas ka käsitöö kursused pr. A. Tobro juhendusel igal järgneval kolmapäeval õhtul, s.t. 23. okt., 6. ja 11. nov. ning 4. det. Kursused algavad kl. 18.30, on tasuta ja kõik on teretulnud.

UPPSALA

Pensionäride kokkutulek

Uppsala Eesti Pensionäride ühingu kokkutulek toimub Eesti Kodu, Geijersgatan 12 teispäeval, 5. nov. algusega kl. 15.

Ettekandega esineb Eduard Keelste teemal "Holland õitseb". Mälestusi 1974 kevadest. Film.

Vähem juute N. Liidust

TEL AVIV – Käesoleva esimese kuue kuul jooksul on N. Liidul võlunud lübanud N. Liidust välja ränata tunduvalt vähemal arvul juutidel kui möödunud aastal samal ajavahemikul.

Israeli on saanud 16.353 immigranti möödunud aasta 24.373 immigrandi asemel. Statistiliste andmete põhjal on N. Liidust välja ränanud juutidest ostanud 20 protsenti elama asuda Lääne-Euroopasse ja USA-sse selle asemel, et siirduda Israeli.

Kes tuleb Mao järele?

LONDON – Londoni päevaleht "The Daily Telegraph" avaldas sünni hilja poliitilise juhi Mao haiguse kohta.

Ajaleht mainib, et 81. aastane Mao Tse-tung kannatas eelmisel kuul raske peajuuranduse all ning et Mao poliitiline tegevus on sellega lõppenud. Hiinas käib nüüd äge võitlus võimu pärast Mao abikaasa Chiang Ching'i ja peaminister Chou En-lai vahel.

Torontos suri 13. oktoobril Silvia Kaldas, n-na Helstein-Helekivi, sünd. 21. jaanuaril 1923 Võrus.

Soomlastele Rootsis luuakse uus ajaleht

GÖTEBORG (EPL) – Käesoleva aasta novembrist hakkab Göteborgis ilmuma soomekeelne ajaleht Finn Sanomat, "riiklik uudis- ja teadusleht", nagu teatakse soomekeelsele veebruar Göteborgi-Tidningis 22. oktoobril. Leht hakkab ilmnema viis korda nädalas ja selle peatoimetaja asub end. Handels-Tidningi ruumides Kõpmanagatanil.

Finn Sanomat proovinumbril ilmus 100 000 eksemplari novembrikuu keskel ja see saadetakse kõigile Rootsis elunevale soomlastele, rootsi ametivõimudele, raamatukogudele, haiglatele, organisatsioonidele j.t.

Lehe peamiseks ülesandeks on uudiste avaldamine Rootsis, Soomes ja mujalt Euroopast. Leht on kontaktis ka teadetebüroodega, eelkõige TT-Reuteriga ja FNE(STT)-ga, s.t. Soome Teadetebürooga. Välistamale informatsiooni eest hoolitsevad veel Londonis, Moskvast, New Yorgis, Genfis ja Pekingis toimivad teadetebüroo kaastöölisid.

Edasi täiendatakse eeltestates, et Finn Sanomat ei ühine ühegi poliitilise joonega. Peamiselt omistatakse tähelepanu soomlastele Rootsis, lehel on oma osfett-ladumistehh, trükkimasin ja muu tehniline varustus. (EPL/MR).

Noorte raadioklubi pakub huvitavat vabaaja-tegevust

Päike suvist vaheajaga ja ümberorganisatsioonist alustab Eesti Skautlik Noorte Raadio Klubi oma sügise ja talvise tegevusega teistkümnendal 5. novembril kell 18 Eesti Majas, Wallingatan 34, keldrikorraldavas Noorte Kodu ruumides. Korrapäraseid õppe- ja töökoosviimised saavad toimuma iga nädal samal ajal, teisipäeviti kell 18.00–21.00. Klubi alustab tööd kolme iseseisva sektsiooniga, millede liikmeteks on tereilunud kõik asjahuvilised – nii noored kui ka vanad.

Kõigi kolme sektsiooni tegevus tugineb tänapäeva moodsale raadiotehnika ja on oma iseloomult arendav ning põlev. Vaatame lähemalt sektsioonide tegevuskava.

Amalõõrraadio sektsioon. Selle sektsiooniga alustab klubi oma esimest tegevust ja õppetöö ning reeglipäraseid kokkulekuid toimusid eelmisel tegevusaastal igal nädalal. Tegevus jätkub samas valmis. Võetakse läbi raadiotehnika teadmiste puudutavad järenevad ülesanded: elektrivoolu õpetus, raadiolained, saate- ja vastuvõtutehnika, raadiotehnika komponendid (takistused, kondensaatid, poolid, transformatorid, raadiolambid, transistorid jne.) ja raadiolainete reeglid (B 90).

Kogu õppekava viiakse läbi teoreetilisel ja praktilisel laborerides võimaluste piires. Samal ajal käib telegraferimise kursus, morse saatmine ja vastuvõtmine. Kogu väljaõpe toimub Kuningliku Televerki kavandite ja eeskirjade järgi ning sihiks on raadiolainete eksamite sooritamine mis on vajalik saatejaama omaniseks ning käsitamiseks.

Klubi korraldab President K. Põltsu 100 a. sünnipäeva tähistamiseks 24. veebruaril ülevaatenäituse ja startis suure korjandusaktiivisooniga oma raadiosaatejaama ostmiseks. See aktiiv on praegu käigus ja kõik noored loodavad, et senisele häatahtlikele annetajatele liituvad uued ja et peatselt saaks võimalikuks saatejaama ostmise mis tuleb instaleerimisele permanentses asukohas Stockholmis Eesti Majas Noorte Kodu ruumides kus selleks on praegu väljahtamisel eraldi saatejaama ruum.

RC (Radio Control) sektsioon. See sektsioon haarab ala mis tegeleb raadio teel juhtivate mudelite, lennukid, paadid, autod jne. ehitamist ja nende käsitamise tund-

maõppimist raadiosaatejaama abil (kaugjuhtimine). See on raadiotehnika noormaid ja moodsamaid kuid samal ajal ka põnevamaid alasid. Nooremad liikmed leiavad sel alal ühe kütkestava tegevuse kus alustatakse lihtsamate mudelitega ning treenides ja praktiliselt omades minnakse üle avansseeritud mudelite ja kaugjuhtimise tehnika juurde. Võib juurde lisada, et rahvusvahelisel nival toimuvatel RC mudelite võistlustel on osavõtnud peagu eranditult täisealisel võistlejad – "Big boys".

Arvestades meie skautlike noorte vabashupirikondadega Metsakodus ja Vesikülvil kus valitseb järvelind on sobivaks elementiks treenimisel mudelitega, alustab sektsioon tegevust paadimudelitega ja eventuaalset vesilennuki mudeliga. Sama häid võimalusi pakuvad treenimiseks suvikodud Kungla ja Ojamaa oma randadega. Maailmalaagris Metsakodus moodustab RC omaette huviringi kus kõikidel noortel on võimalus tutvuda maailgliste raadiolainetega omal käel saatejaamaga peate juhtides.

Hi – FI sektsioon. Kõik mis puudutab moodsat stereotehnika helilintide kuni kõvadajajani ja valjuhääldajajani, muusika jäädvustamine ja edastamine, vanatantsumuusika, moodne popmuusika ja kontsertmuusika. Selle sektsiooni ülesandeks jääb moodsa aparatuuri tundmaõppimine ja muretoemine mis tuleb kasutamisele Noorte Kodu ruumides noortele diskoteekidele korraldamiseks ja ka mujal. Moodsa reportaaži ja muusika jäädvustamistehnika tundmaõppimine mida saaks praktiseerida ja kasutada eesti muusika jäädvustamiseks praegu toimuvatel kontsertidel kus esinevad meie laulukoorid ja artistid. Sama kehtib sõnalise osa kohta.

Need kolm sektsiooni määravad Radio Klubi tegevuse suuna. Esimesel kokkulekul jaguneme huvialade järele sektsioonidesse – valime sektsioonide juhid – arutame läbi oma mured ja rõõmud ning asume tööle. Tere tulemast kõikidele asjahuvilistele – noortele ja vanadele!

ANTS PAAS

Stockholmi eesti algkooli õpetajate toast. Vasakult õpetajad Arne Broberg, Udo Juuno (koolijuhataja), Tiit Nurk, Harri Kiisk, Henno Kirikmäe (abijuhataja) ja Anne-Mari Asker (EPL-foto Tippe)

Sõjajärgsel Märjamaal oli palju metsavendi

Broshüüris "Märjamaa ja Kulilamaa" (Tallinn 1973, autor: K. Laigla) kirjutatakse, et "Märjamaa ümbruses leidub fooriliste, nende varud hinnati 200 miljonile tonni. Maavara pakub aga kuni 300 m sügavuses ning on seotüü raskelt kaevandatav. Lähemas tulevikus ei ole Märjamaa foorilistele tööstuslikku tähtsust. Tänapäeval kasutatav maavara on dolomiit. Paemurde on Orgita nomen." Suuremalt imetajast olevat nüüd pöder, metsiga ja meeskits uuesti saadesteks muutunud ka Märjamaa ümbruses. Eriti sageli kohtavat põtru Märjamaalt Rapla poole sõites. Endine Lääne-maa alevik Märjamaa kuuluvat nüüd alevina Rapla rahooni koosseisu.

Sõjaajal ja sõjajärgsete aastate sündmuste kohta ütleb broshüüris, et Märjamaa lähedal "Suursoo ja teised sood ning metsad olid partisaanide peidupaikaks. Sõjajärgsetel aastatel tuli võidelda mitte ainult majanduslike raskustega, vaid ka bandiitide terroriga.

Pitrsalu vallas tapsid bandiidid 1946. aastal täitekomitee esimehe ja aseesimehe. Klassivaenlaste vastupanu mürdus alles pärast põllumajanduse kollektiviseerimist.

Märjamaa alev asub ümber Märjamaa kiriku. Kirik hävis 1941. aasta sõjatuules ning taastati 1960. aastal ajastul. Ütleb: "Resta-

ureerimisel vältiti vahepealsete ümberehitustega kaasnenuid stiilmuutusi, hoone sai uuesti tagasi oma keskaegse kuhu ning muutus senisest imposantsemaks". Märjamaa kirik on Eesti suurimad maakirikud ning kultuuri tüüpiline goti stiilis ehitis. Märjamaa pastoraat asus kiriku vahetus läheduses teisel pool Märjamaa-Kolvere maanteed. Näid asuvat endises kirikumõisa hoones tuberkuloosialga. Pastoraadi aias kasvas kunagine hülepari (13 m kõrge ning ümbermõõt 3,6 m). Selle kohta ütleb: "1987. aasta torm röövis puust veerandi, loodussõprade abi võimaldas vanal pärnal süüsi kasvama jääda."

Alevi õigused sai Märjamaa 1945. aastal. Aastail 1960-1962 oli ta rajoonikeskus. Sel ajal püstitati sinna mitmeid ühiskondlikke hooneid, sealhulgas suur administratiivhoone, mida kasutati nüüd alevi haiglana. Tänapäeval olevat Märjamaa Rapla rajooni lääneosa tähtsaim keskus, mille elanike arv ulatuvat juba 2600-le.

Suurim tööstusettevõtte olevat koondise "Eesti Põllumajandustehnika" remonditöökoja (üle 100 töötaja), mis olevat spetsialiseerunud maaparandustraktorite remondile. Töökoja valmis 1965. aastal.

Üldise tõusvat "Eesti Põllumajandustehnika" Märjamaa osakonna töötajate üldarv üle 670, kelledest peaaegu pooled olevat maaparandajad. Tehnika tänavale, osakonna administratiivhoone ja töökoja läheduses olevat osakonna töötajale püstitatud mitu elamut.

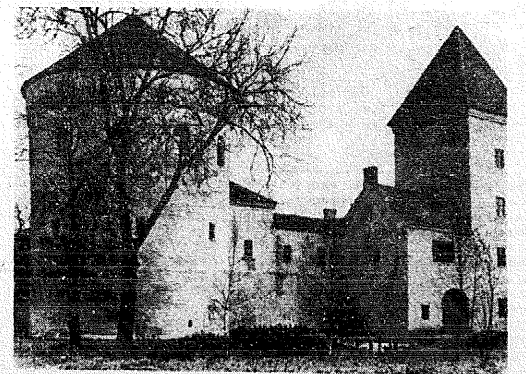
Maaparandajate naabrikeks olevat Rapla Kolhoostei Ehituskontori Märjamaa jaoskond – ehitusorganisatsioon, mis ehitavat ka alevisse hooned. Lisaks Tehnika tänavale elamule esinevat mitmeid "kaasaegse kujundusega" elumaja ka Pargi ja Metsa tänavate ahal.

Alevi elanike teenindamises eest hoolitsevat kombinat "Rapla". Nii olevat alevis kudumis-, juuksuri-, mööbli-, kingsepa- ja pildutöökoja, moe- ja fotoateljee ning saun.

Märjamaal töötavat ka Tallinna Pimamkombinaadi tehnik, Pärnu Raadio- ja Televiisioonitööstuse töökoda ning Rapla rajooni Tarbijate Kooperatiivi Tööstuskombiinadi mehaanikatöökoda (kõik Pärnu maantee ääres).

Alevi keskvaljakul paiknevad ETKVL-i universaalkauplus ja söökla-restaurant. Pärnu maantee ääres asuvat uus raamatukauplus. Märjamaal olevat bussitühendus Tallinna, Pärnu ja Rapla. Bussijaam asuvat Tallinn-Pärnu ja Märjamaa-Kolvere maantee ristikohal. Üle maantee paiknevad autobaasi töökodad.

Alevis töötavat nüüd ka keskkool (asutat 1946. aastal), mis sai endale 1969. aastal uue hoone. Alevi "kultuurimajas" tegutses 20 isetegevusringi. Tähtsamad kollektiivid olevat puhkpilliorkester (dirigent A. Rahuoja), mis tegutses juba üle 60 aasta, meeskoor (dirigent J. Alga), nalskoor ja näitering. Kultuurimaja, mis valmis 1967. aastal, asuvat alevi keskvaljaku ääres. Märjamaa tähtsaim spordiehitus olevat Haimre tee ääres võimla.

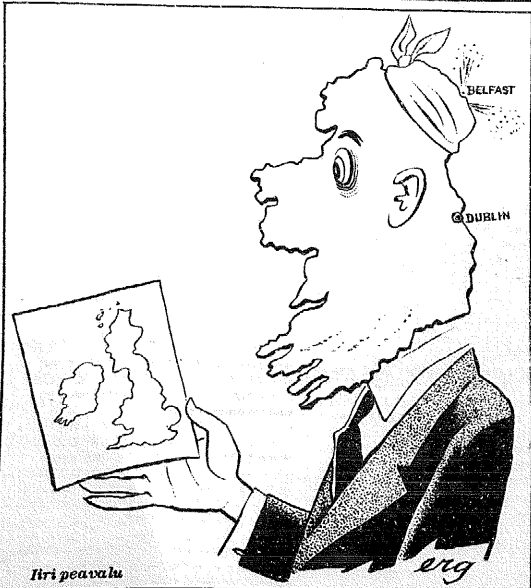
Kolvere linnus.

Eesti oli esindatud

NEW YORK (VES) – Eesti Vabariigi esindajad on kutsutud New Yorgis mitmesugustele diplomaatkonna vastuvõttudele.

Nii viibis peakonsul Ernst Jaakon abikaasaga The Chase Manhattan panga presidendil David Rockefelleri poolt konsulaarkorpusele korraldatud pidulikl vastuvõtul, kuna konsul Aksel Linkhorst võttis osa Hiina vabariigi aastapäeva vastuvõttust koos abikaasaga.

Konsul Aksel Linkhorst abikaasaga oli ka rahvusliku Hiina suursaadiku Kuo Ping Jo mälestusjumalateenistusel, kes varem kuulus New Yorgi konsulaarkorpuse juhatusse ja langes Hondurases, kuhu ta hiljuti suursaadikuks määrati, mõrva ohvriks.

Iiri peavalu

Noorte teatrimeenust Ameerika-ringreisil

Stockholmi Eesti Teatri noortrupp, nagu juba märgitud, sai Ameerika-turneeil nii publiku kui arvustuse paljaks. Üks Toronto-etenduse teatriasjatundlik jälgija saatis Eesti Päevalehele ka oma-poolse arvustuse ning arvustuse, mis ühtlasi on tugevaks kriitikaks kohapealistele oludele, kus pole suudetud noorte järelekasvu oest seiliseid hoolitseda.

Melle kirjutatakse:

— Toronto eesti teatripublikule oltid A. Mägi "Vanaema" etendused eiamuseks, mida meie oma teater pole viimastel aastatel suutnud anda. Korduvad aplausid autori tekstile, lavastajale ja noortele näitlejatele tulid teenitult siidamest.

Mägi "Vanaema" etendused teid Toronto teatripubliku rõbmsaks ja uhkeks, kuid samaaegselt ka — kurvaks. Rõbmsaks sellepärast, et eesti teater sõna pärmas mõistes elab loomulikuna Euroopas edasi, uhkeks sellepärast, et seda edasi-elamist kannavad Stockholm Eesti Teatri ümber kogunenud noored lavajõud ja kurvaks sellepärast, et meie oma teater (õigemini küll teatrid) peavad oma lavastustega ja mänguga Rootsi lavarahvale alla vanduma. Kui Agnes Lepp-Kaasik paari aasta kestel on teatrikaardil, siis pole seda Torontos enam kui kaheksa-aastase aasta kestel suudetud teha. Sellepärast on meil ka hea meel, et "uus mets" tõuse ookeani taga.

See, mida Stockholm Eesti Teater pakkus, oli teatripublikule Torontos midagi uut ja elamuslikku, sest meie teatris (teatrites) on aastate kestel aina "staaritud". Noori pole saadud teatri juurde ei ajalehelisestustega ega muul viisil koondada ja kui mõni värske võsuke ongi "lume alt" oma teatrilandlale toonud, siis on seda sageli "Vanad veteranid" oma ülemänguga lämmatanud.

Ameerikast

Erlilne sõltlataja Leon Jaworski, kes ametisse paad Watergate sissumurru lugudes segatud istutele kohtumistseisne korraldamiseks, teatas, et ta paneb oktoobriku lõpus ameti maha, kuna end. president R. Nixonile ametistandisega on tema ülesanne lõppenud.

Välisminister H. Kissingeri ametisõidul Kesk-Ida maades oli Kairo lennuväljal ärev vahejuhtum, kui lennukis automaatselt mingi vee tõttu tulistas ja kuul haavas peast välisministri ihukaitsjat ametnikku Walter Bothet. Tegemist ei olnud atentaadi, vaid õnnetusjuhtumiga.

Kohtumister William S. Saxbe pikendas sõjaväetseistusest kõrvalehoidjatele, kes vanglast vabastati 30 päevaks kuni nende asja selgitamiseni nn. armuandmise nõukogus, nende vabaduses ole-mise aega veel 30 päeva võrra, sest nende küsimus ei ole veel otustatud.

Asespresidendi kohale nimetatud Nelson A. Rockefelleri asju juurdlev Senati komitee avastas, et end. New Yorgi miljonärist kuberner on oma sõpradele teinud kingitusi 1.778.000 dollari suuruses summas. Komitee küsis: miks Rockefeller tegi kingitusi?

Välisus andis välja märkuse, et nisu, maisi ja sojaubade väiksmäe-lis mürmises puhul tuleb küsida valitsuselt luba igal juhtumil, kui müüdiv teravilja hulk on suurem kui 50.000 tonni. Viimati N.Vene tahtis osta USA teravilja 3,4 milj. tonni.

Riiklik aeronautika ja maailma-ruumi administratsioon teatab, et N.Vene ei ole andnud nõusolekut ameerika ajakirjanikele olla juures kui üles lastakse nõukogude astronaudiv, kuid USA võimaldab nõukogude ajakirjanikele jälgida ameerika astronaudiv lennu algust Cape Canaveralist.

Nüüsusug koosmängu, nagu teatrisõbrad A. Mägi näidendid vaadates-kuulates tajuda võisid, oli midagi uut ja elamuslikku, seda enam et see sündis "lihtsa loo näidendiga". Küllap stockholmlaste mäng ja lavastus olid heaks õppetunniks ka meie teatritegelastele, kellele juures aastad juba tõsiselt tunda annavad. Lavastaja andis "lihtsale loole" elu ja hinge, mis laval eriti hästi veerema hakkas kolmandast vaatusest alates.

Jah, kaks esimest vaatust ei suutnud veel kõiki lavastaja ja te-gelaste ardeid publiku ette tuua, kuid kolmandast vaatusest alates võisid küllalised täispuurjedega üle lava sõita, mida ka publik tänuväärselt ja teenitult kõrgelt hindas.

Oleme rõõmsad, et Eesti teatri-traditsioonid Stockholmis püsivad ja kaasaegselt võimaluste pii-rides arenevad ja kurvad sellepärast, et Torontos pole sellele midagi kõrvale panna. Aga ega meie, s.t. teatrisõbrad sellepärast külla-liste kadedad pole, vähemalt need, kes ise teatrit ei tee, vaid teiste teatritegimist hea meelega vaadata tahavad.

Stockholmi Eesti Teater on ameerika mandril nüüdsest peale alati teretulnud. Loodame jälle-nägemisele — kui mitte varem, siis kindlasti eelselgsvate Ülemaailm-sete Eesti Päevade puhul. Seek-ordne teatrilend üle ookeani oli noortele teatrijõududele kindlasti suureks elamuseks ka puht-inim-likult, mis tilustab ja annab jõudu edaspidisele teatritööle, kus esi-mised sammud on astutud tuge-vait, kindlalt ja väljavaaterohkelt.

SIRJE SCRIPTORIUM

Toronto Vaba Eestiase arvustaja Vaill Voltik märgib, et Rootsis ei ole enam probleemiks noorte näitleja-te ettevalmistamine. "Vanaema" etendust iseloomustas eelkõige stimuleeriv värskus. Seal oli voo-lavast, sõrtus, õnnestumisi ja voo-kelsi libastumisi — ja vastuvaid-lematut andekust.

Agnes Lepa töö on õnnestunud. Arvustajale on kaks karakteritõl-gendust eriti meelde jäänud: Heljo Mängeli vanaema ja Madis Ge-gering raadioõrli omanik, seda eriti nende kohtumistseisist. Arvusta-jal on aga tunnustavalt sõnu kogu ansambli, nimetades silma-palstava andena mh. Epp Lohki ja titedes üldiselt: "Praegu neld taevani kiita oleks emneage-natiivne tunnusust ja hinnaalandse tegemine nende noorusele".

Arvustaja kiidab ka nägusat kava Vello Kallase kujundusest ja konstateerib, et kohal oli Montrea-list end. Estonia näitleja Teet Koppel, kes sõna võttis koos To-ronto kolleegide Riina Reiniki ja Rein Andrega stockholmaste ter-vituseks.

Toronto ja Stockholmist estoonslasi kohtumisel Toronto Tartu Colleges. Esireas vasakult Harry Kaasik, Elena Lepik, Arvo Vabamäe (Eesti Rahvusteater Kanadas esimees), Riina Reinik, Rudolf Lipp, Agnes Lepp-Kaasik, Tagareas Paul Tammeveski, Helge Hüüve-Ellard, Lüdla Vohu, Rein Andre ja Jaan Vil-lard. (Meie Elu foto Kreilis).

Endel Kõks: This is America

Silin Roanoke saarel on kaks asu-last: künaspoolsema nimi on Wan-chee — nendele kahe indiaanipäälku järele, kes 1585–87 olid Sir Walter Raleighi korraldusel Inglismaal Euroopa suurus ja vägevust tundma õppimas. Manteo ristiti saarele tagasilöödes ja tehti lor-diks — millestjärele aga mitte Wanchese, kellest on järelejäänud ainult asula nimi. Chief Manteole antud Raon-Roanoke Lordi tiitel on ka alinuke saditititell üldse, mis kunagi on Ameerika pinnal antud ja seda hullem, et see alinuke lord lasti teadmata ja järeltulit kadu-ma minna.

Pulitzeri auhinnavõitja Paul Green on sõna-muusika-tantsude raames käsitanud muude "Ka-dunud koloonia" sündmuste ja te-gelaste kõrval ka Manteo ja Wanchese neid tuletaaks igal suvel meelde vabaõhuetenduses, mis toimuvad Fort Raleigh läheduses asuvas Waterside vabaõhu-teatris.

Teater on otse merekaldal ja oietatavasti täpselt sel kohal kuhu maanduti 1584 ja näitelava ning dekoratsiooneks ehitet palktara tautsaks on lausa meri. Selle poolest on see teater küll haruldase-maid maailmas. Istekohti on ka-

hetuhandle inimesele ning parkimispilaste viiesajale autole ning tegelasi ja abilisil on näidendis kokku sada.

Nende hulgas ka kohapealseid jõude, nagu näiteks poisse laeva-mastide ja purjede kandjaks, kuna näidendi kestel saabub Inglismaalt laevu — aga selle kohta rääkisid mõned teadjad, et mõnikord min-nevat poisid ulakaks ja kõigutavat masti ja purjesid ning mingivad et merel on torm, ning tegevast sel-lega lavastajale meelehärma.

Isendile aga, ja tõenäoselt ka pealtvaatajale, asja põnevamaks ja lustilisemaks.

Vabaõhuetenduse sarjaga asu-tati juba 1937 ja istmeridest plust kõrgemal on taraga pülatud nell-nurk ning sellel vaadeldav teksti-ga: "Silin kohal oli Franklin D. Roosevelt tumistajaks Kadunud Koloonia 23-dale etendusele 18. augustil 1937". Ja see plaat annab mõistagi palju ajaloolist väärtust juurde kogu teatritele ja etendusele.

Algupäraselt on kogu teater ka-vandot päris õieti ja tabavalt nagu oomoodi palkindustus, kus juures palgid on veel vastupidavu-se mõttes tõrvatud — aga hiljem on valguisefektide tõhusamiseks juurdeehitett metalliseadeldisi projektoritelga ja see hälvitab palju esialgselt mõjust. Ometi näib, et eriti siin osarilgus harras-tatakse eriti suure huviga ajalooli-si vabaõhümänge.

Silin Roanoke saare linnas koh-tastin ma ootamatult ühte eestlan-na, kes tõstab juha mõnda aega suurema ettevõtte sekretärina. Kuhu küll eestlasi pole sattunud? Juhtusin talle muuseumis nimetama, et olin käinud lendur-leidurvenda-de Wrightide Memoriali vaatamas ja sain temalt veel lisaloo või ka-duse jatku nende sooritet esimes-te lendudele.

1862. a. esimest puhku Manteos viibides oli ta saanud tuttavaks üllipillaste-näitlejatega, kes esine-sid lähedalolevas Waterside vabaõhuteatris, mängides seal kaasa "Kadunud koloonia" nimelises la-vastuses. Tudengid olid korteris olnud meister Drinkwateri majas, kes oli sale ja pikakasvuline ning valgepärne kaheksakümniaastane vanahärra.

Ja korra tema tuppa astudes oli eestlanna näinud, et mister Drinkwateri toaselnad olid kõik kaetud liusti sisseraamitud foto-gade vendade Wrightide lendudest, aga ka teistest varastest lendudest ja juhtumest nende ümber.

Selgituseks eestlanna küsimuse-

le oli mr. Drinkwater seletanud, et tema oli detsembrikuus 1933 olnud kahekümneaastane ametnik Man-toe telegraafijaamas, ja ei tema kätte oli toodud too kuulus tele-gramm, mis teatas kogu maail-male, et Wrightide esimene mootorijõul käiv lennuk oli tõesti len-nanud. Suures ärevuses oli ta aga teinud kaks viga: ta oli telegra-feerinud ühe nime valesi ja viiekümne üheksa sekundi asemele oli ta telegrafeerinud viisküm-mend seitse sekundit kui pikim lennu-aeg.

Ja nende kahe veaga anti see teade kõikide telegraafiaagentu-ride poolt edasi üle maailma ning mister Drinkwater läks ajalukku, kui kahe ajaloolise vea autor. Nüüd on kõikides muuseumides see te-telegram eksponeeritud märkuse ja öendusega seal esinevate viga-de kohta.

Ometi oli see sündmus saanud aluseks mr. Drinkwateri huvile lennuasjanduse arengu kohta-ja tema kogutud fotomaterjal ise oli muutunud väärtuslikuks uurimis-objektiks ja olle peale tema surma talletatud "National Air Museu-mi". Milline on küll üle loogika — noor pois teeb suure ärevuses maailmas pööratavat sünd-muse puhul paar trükiviga ja on kogu üle sellest mõjutat ja jälgib huviga kõike, mis on aviatsooniga seotud, ja see huvitab teda elu, ning muutub lõpuks tähtsaks ka kogu natsioonile. Võibolla juhtume kunagi nägema mister Drinkwa-teri pildikogu lennunduse algpää-vilt.

Mihhailov süüdistab

BELGRAD — Teistilmõtleja Jugoslaavias, M. Mihhailov, süü-distas neli päevil Jugoslaavia võimused selles, et nad lasksid teda arreteerida Moskva linnas, kuna see oli tasakaalustavaks teguriks kohtumistseisil 32 sovjetimeelse usustalustist vastu.

Mihhailov, kes alati julgelt ja avameelselt arvustanud N. Liitu, ütles kohtu-urijale, et tema vang-istus oli otsene järeidus N. Liidu surveavaldusele. Sellega sooveti osutada, et mitte üksnes sojeti-meelsed opositsioonirühmad ei ole valitsusele pinnuks silmas.

Mihhailov on varem istunud vangistuses oma tööspidamiste pärast neli aastat.

Mereäärne vabaõhuteater Roanoke saarel.

"Küllap me punaste karudega toime tuleme! Võru veri ei võitse!". Eduard Nurk (Heigo Laas) ja Taavet Tagapera (Edmar Kuus) stseenis näidendist "Kuid kõik läks teisiti", mis lavastub: GÖTEBORGIS laupäeval, 2. nov. kell 19 Muskebäcksi koolimeja aulas. BORÄSIS pühapäeval, 3. nov. kell 17 Engelbertskolaskas. STOCKHOLMIS laupäeval, 16. nov. kell 19 ja pühapäeval, 17. nov. kell 14 ABF-i teatrisaalis, Sveavägen 41. NORRÖPINGS laupäeval, 23. nov. kell 19 Flückskola aulas Repslagaregatanil. ESKILSTUNAS pühapäeval, 24. nov. kell 14 Folkest Husi teatrisaalis.

Följetonisti filosoofia

Lääne-Saksamaal Stuttgartis avaldas Deutsche Verlags-Anstalt uue vestetekogu kuulsalt saksa följetonistil Peter Bammilt (kelles on dr. Curt Emmrich) pealkirja all "Am Rande der Schöpfung" (Loomise äärel), hind DM 26). Följetonisti suurt populaarsust kriipsutab alla asjaolu, et raamatu esimene trükk 100 000 eksemplaris koke läbi müüdi.

Dr. Curt Emmrich, keda kõik tunnevad vaid pseudonüümi "Bamm" all, on elukutselt arst. Ta on töötanud pikemat aega laevaarstina ja reisunud sellena palju maailmameredel. 1938 a. peale töötas ta aga Berliinis kirurgina. Muide on tema sülest ilmunud üks huvitavamaid ja objektiivsemaid raamatuid Teise maailmasõja kohta, "Die unsichtbare Flagge" (Nähtamatu lipp, 1933). Samuti on ta kirjutanud ka teisi ajaloolisi raamatuid. Pärast sõja lõppu oli ta aastaid toimetajaks Hamburgi raadios ning elab praegu Shveltsis vabaajakirjanikuna.

Dr. Emmrichi ajakirjanduslik tegevus algas 1923 vestetega "Deutsche Allgemeine Zeitungis" Berliinis — ajakirjandusliku tegevusega teenis ta endale ülikooli ajal üldpildamist ja sai liitluda ka väljaspool — Londoni ja Pariisi. Esimesed vestetegod ilmusid 1930 (Die kleine Weltreise). Väike maailmalatern) ja 1962 ("Anarchie mit Liebe"). Anarhia armastusega). Ja alles nüüd kolmas — "Am Rande der Schöpfung".

Bamm koos endise Berliiner taageblatti Aurburtiga kuulub nende tuntumate saksa följetonistide hulka, keda lugeda on tõeline nauding. Sakslastel on maailmakuulsaid kirjanikke ja luuletajaid, neil puuduvad aga vesteloojad ja üldise lühiproosa autorid vastandina anglosaksidele, prantslastele ja venelelastele, mis on seda inimesta panevam, kuna sakslane eraelus om huumorikas ja valumakski, kellega on huvitav vestelda kaugeiki mitte ainult poliitiliste ja poliitoloogiliste või sügavfilosoofiliste ainete üle.

Isegi tõeline pilkeleht nagu seda enne Hitlerit oli Müncheni Simpliicissimus, puudub praegu pärast ebaõnnestunud katsetuid ulu sisse puhuda just Simpliicissimusele. Nende Pardon on vaid pilkeleht, karikatuur, täis viha teistimõtte-

jate vastu ja ilma igasuguse tõelise huumorita.

Peter Bammil följetonide silu on raske edasi anda, nagu see alati on sedalaadi kirjutistega. Nende laadi võib ainult katsuda iseloomustada. Teda huvitab kõik, mis maailmas juhtub, enim vast igapäevased piisajad, milliste inimeste ja tavaliine ajakirjanik ei oskagi tähelepanu pöörata. Ta ise ütles kui ma ei eksi oma autobiograafias "Elmes Menschen Zeit", et mittemillestki midagi kirjutada ongi veste.

See sünnib Bammil juures tasa ja turgu, huumoriga ja mitte irooniaga, valiksel naerdes inimeste ja nende ühasagedaste rumalate tegude, sõnade ja mõtete üle. Iga õige följetonist on omamoodi filosoof, kes argipäevaste sõnadega ja vetetega seatab inimestele asju, milleks filosoofid tavallistest kallibrast kulutavad palju raskeld lauseid ja võõrsõnu. Bamm nimelt oma elutarkuses ei mängi kunagi sügavmõtetall kirjanikkude, kelle sõnade tagi nii tihti selgub vaid tühjus. Selline oli Bamm nooruses ja ka praegu (ta saab varsti 77-aastaseks). Tema säravat kirjutustvisi ja lõbu igast Jumala poolt antud "lisapäevast" pole aeg suutnud murda ega muuta.

Kas Bamm avaldab austust naissoole või penitentsib meeste tegevusiha ja alpuist, kas ta kirjeldata elu Pariisis või Moskvas, vestle õngitsejatega või kõrtsilvendadega — alati muutuvad ta sõnad elavaks tunnususteks armastuse ja looduse vastu. Ta on nagu nõia-kunstnik, kirjutas üks tema arvustajast kord, kes ei ärata inimest suurte trikkidega nagu see on moeks moodas literatuuris, vaid võib lugejat oma rõõmsameelsusega, heatujuhussega ja julgusega.

Et rahvussotsialistid Bammil ei sallinud, on mõistetav. Ta pääses nende ahvardusest vaid oma kõrge sõjaväelastis sõprade abil, kes ta just pärast heikel sokutasid kirurgiks sõjariindele.

Kooskõla maailma eluga ei püüa autor saavutada keerdkäikude kaudu — välja arvatud sellised tõsised silmapilgid, kus küsimus on minek Gestapo surmalagretse või venelaste suurrikkide alla — vaid Looja tahte ja Looduse mõistmisega. Kirjutades loodusest tulevad kirjanikku appi tema laialdased teadmised loodusest, teoloogist ja filosoofiast. Ta vaatleb loodut ja inimeste enda

poolt looduse toudud sära ja viitust. Teda on nauding lugeda tema kergestimõistetavuses.

Üks maitsesproov, mis kardan kaotab palju tõikimisel:

— On ülekohus nimetada õngitsemist spordiks — ülekohus nii õngitsemise kui ka spordi vastu. Sport peab tõstma keha ja iseloomu võimeisust. Seda tehakse palgata, kui mitte palgaks lugeda kuulsust. Õngitsemine seavast tõstab hinge võimeisust. Tema resultaati võib nautida õhtul soola ja murulauguga. Õngitsemine on ainus filosoofiaharu, millega saab taita kõhtu. Ta on aga õhtlasi ka töö, mida saab teha ilma tegevusega. Ja nagu selgub, on niisugune filosoofia ja töö segu 80 000 täiskasamaal tegutseb 80 000 õngitsejat. Vaadata tundidepiikkuselt vette, süüa õhtul värske forelli — see on elu, mis maksab elada. 80 000 sakslast on võhemalt nii arukad, et nad vahetevahel endale lubavad maitsa säaraate elu. Püütakse õngitseda raha, kuulsust, menu. Naised õngitsevad mehi. Kahtlemata on nell suurim kannatus ja vastavalt ka suurim tulemus...

OSKAR ANGELUS

Valimiskoosolek avas valimisvõitluse

Rootsi Eestlaste Esinduse üldvalimised toimuvad 16.–26. novembrini. Kandidaadid, arvult 140, on juba esitatud ja valimisvõitlus rühmituste vahel juhustati sisse Stockholmis Eesti Maja 21. oktoobril toimunud informatsioonikoosolekul, kus rühmitused tutvustasid oma programme. See-kordseil valimisel on kandidaate enam kui varemast aastastel ja rühmituste töökavades esineb märkavalt erinevusi, mis töötab elevust.

Rahvusliku Parempoolse Rühma (RPR) esindaja Annus Estrat tutvustas oma rühmitust kui parempoolsete vaadete kandjat Konstantin Pätsi ja Johan Laidoneri valimise. Erilist rõhku tahab RPR panna kasvatusel, mis sotsialistliku süsteemi tõttu tunduvalt on halvenenud. Eriti tõi ta ette hüljgaansust ja laste ning vanemate vahel kehtivat võõrsust.

Rahvusliku Koostöö Kes-kuse esimees Leo Karupää mainis rühmituse koostöö tahet kõigi ringkondadega ka väljaspool Esindust Ta tutvustas üksikasjalikult rühmituse kandidaate kelle hulgas kus esineb märkavalt suur arv aktiivseid skaudijuhate.

Eesti Töögrupp on alles asja moodustatud uus rühmitus, mida tutvustas Ahti Pae. Rühmituse eesmärkidest võib mainida eestikeele õpetajatele kursuste korraldamist ülikoolide juures ja paremaid suhteid rootsi valitsus-erakonnaga. Rühmituse mitmed liikmed on varem kuulunud teistesse rühmitustesse kust nad viimaste vaadete muutumiste pärast on lahkunud.

Eesti Vabadusliitu (EVL) tutvustas Agu Krüsa. Rühmituse liikmed annavad oma panuse nii rootsi kui eesti ühiskonnas. Pegimisteks ülesanneteks olid eestluse säilitamiseks kaasa aatamine ja läbiraakimise jätkamine teiste organisatsioonidega väljaspool Esindust.

Liberaalset Erakonda (LE) tutvustas Alur Reinans, kes meenu-tas, et LE on ennast Esinduse juhatusel, kuid mitte organistest varem tagasi tõmbunud. Liberaalid olid esimesed ja senini alukeesed, kes Esinduse rühmitustest on koostöö taotluse eesmärgiga astunud Eesti Rahvusnõukogu ja Eesti Komitee liikmeks. Enne uue Eesti Töögrupi loomist oli Liberaalne Erakond kõige vasemak Esinduse rühmade hulgas, märkis A. Reinans.

Järgnenud elavas ja huvitavas arutelus, kus sõnavõtjaid oli rohkesti, keerlesid valdused kolme Esinduse rühmituse, Eesti Vabadusliidu, Liberaalse Erakonna ja Rahvusliku Koostöö Kes-kuse poolt Eesti Komiteeta peetud läbiraakimiste ümber eesmärgiga tuua

viimast ringkonda kandideerima valimistele. Koostöö taotlejad kaitsesid oma seisukohti sellega, et nad tahavad saavutada suuremat üksmeelt eestlaskonnas ja paremat tööjaotust ja et nad soovivad läbiraakimisi hiljem jätkata.

Eesti Töögrupp oli koostöö suhtes kriitiline, kuna mõned Rahvusliku Parempoolse Rühma liikmed avaldasid arvamist, et koostöö saaks kõne alla tulla vaid siis, kui Eesti Komitee ringkond oleks kandideerima tulnud valimistel. Töögrupp avaldas kriitikat koostöö osas ja oli selle vastu kuna mõned RPR liikmed nentisid, et nad on koostöö poolt kui ainult Komitee kandideerima oleks tulnud, muidu ei sa.

Oma lõppõnäs tänas koosoleku juhataja Annus Estrat kõiki osavõtjaid ja konstateeris, et vaatamata erinevad arusaamistele oli kõikide rühmituste ja sõnavõtjate üksmeel, et Esindus on Rootsis ainuke rahva poolt valitud parlament mis kogu eestlaskonnas nimel saab esineda. Annus Estrat avaldas lootust, et kogu eestlaskond valmimisel häälteab.

Koosolek, kust osa võttis viiskümend inimest, lõppes peale kolm tundi kestnud arutelu.

Uus rühmitus üldvalimisel

Eelolevatel Rootsi Eestlaste Esinduse valimistel esineb uus rühmitus, millele ei ole senini esinenud valimisel — Eesti Töögrupp — mille juhtivaks isikuks on Esinduse bürojuhataja Ahti Pae, kes märgeb, et uus rühmitus ei esinda mingit ühtlast ideoloogilist maailmavaadet.

Ta ütleb: Kõigis põhilisil taotlus ja väärtustel, nagu enesemääratmise õiguse nõutamine Eestile, vabaduse ja demokraatia eest võitlemise, kommunistliku ideoloogia ja liikumise vastu seismise, inimõiguste ja inimväärtuste eest võitlemisel — olerne kõigi nende koonidestate ühel meelel, millised aasameelselt neid eesmärke taotlevad. Meie olerne loomulikuil õhisel arusaamisel ka nendega, kes taotlevad eesti rahvusgruiple kultuurilisel eluõigust Rootsis, demokraatlikku enesekorraldust ning enamusrahvalt majanduslikku tuge mele endi poolt loodud või makstud väärtuste arvel. Eesti Töögrupp tahab aga eeltloodu kõrval erilist tähelepanu osutada mele kultuuritöö, noorsoo- ja hariduse, sotsiaalse probleemide ning ühiskonnatöö avalduste kohta, lu-badusega: aidata niilajala kaasa kui suudame.

Toetage Lõuna-Rootsi E.Maja!

A/S Lõuna-Rootsi Eesti Maja aktsiate tellimiseht

Käesolevaga soovin osta A/S Lõuna-Rootsi Eesti Maja aktsiaid à Rkr. 100:- ja ta-sun asjaajamiskuludeks Rkr. 10:- igalt aktsialt (kokku Rkr. 110:-). Samaaegselt palun mind kanda aktsiaomanike nimestikku.

Soovitud aktsiate arv

Tellitud aktsiate ja asjaajamiskulude arvel tasun Rkr.

samaaegselt käesolevaga / hiljemalt järgmiseks kuupäevaks

postgiro arvele nr. 16 01 10-3 / pangavarvele nr. 418-9122 / lisan pangatsheki / ra-hasedelid. (Soovitav alla kriipsutada!)

(koht ja kuupäev)

(allkiri)

Täielik nimi ja aadress:

AB Lõuna-Rootsi Eesti Maja, c/o M. Laas, Boels väg 5, Hjärup, 222 48 Lund. telef. 040/46 53 85, portgiro 16 01 10-3.

Küsimus JO-le

Algus lk. 1

ajalehtedest Rootsis (millist motiivi Presstödsnämndi liikmed on kasutanud avalikus vaidluses), siis tuleb konstatida, et ajalehte võrreldakse päevaajakirjanduse mõistete mitte vastavate harva ilmuvate publikatsioonidega, millist võrdlust üldse ei tarvita rootskeelse pressi puhul. "Kui Eesti Päevalehte lugeda "försädningsnämnd" selle tõttu, et ta on suurim eestikeelse publikatsiooni hulgas, siis tuleks seaduse definitsiooni mõiste "andraförning" sel puhul asendada "väljaande-keelega".

Esliside esitajad konstateerivad, et EPL päevaauudisliku uudistelehelahe mõistest katab paremini kui mitmed rootskeelsed toetust saavad ajalehed. Vaidluses esinenud väide, et "üldine uudisteleht" saab ainult ilmutada rootsi keeles ei saa olla pädev, kuna sellist nõuet seaduses ei esine ja pealegi tähendaks see minoriteetidesse kuuluvate kodanike diskrimineerimist. Siin ilmneb sallivuse puudus eesti keelt kõnelevate kodanike kultuuriliste vajaduste vastu. Ei tohi unustada, et Eesti Päevaleht on rootsi ajaleht, kuigi ta ilmub eesti keeles. Ka lugejad on täisväärtuslikud rootsi kodanikud ja nõuavad, et neid vastavalt koheldaks.

JO-it küsitakse, kas Presstödsnämnd, millise koosseis koossebu poliitikutest ja mitte kohtunikest saab oma poliitiliste otsustele omistada kohutustuse iseloomu, olles vaba kohtule esitavast objektivusest nüüdsed ja erapooletusest, eriti kus neid otsuseid ei saa edasi kaevata. Kas seaduseandja on teadlikult volitanud selle liikmeid suvaliselt tõlgendada seadust?

JO-le esitatud küsimused on äratanud tähelepanu ja rootsi ajakirjandus on avaldanud teateid selle süst. Ajaleht Expressen Stockholmis pühendas ajalehe abijutkirja, milles öeldakse:

— Eesti Päevaleht on kaevanud Presstödsnämndi peale JO juures. Koim korda on eestikeelsele ajalehele keeldutud pressitoetuse andmisest vaatamata, et see täidab kõik pressitoetuse määruse tingimused. JO saab vaevalt muud teha kui toetada ajalehte. Kui mitte, siis on see kinnituseks, et kultuuriline diskrimineerimine ühtub rootsi õigusega.

REE . . .

Algus lk. 1

teatud elevust. Suuremaid piikide mürdmisi siiski ei tekkinud.

Elavarna mõttevahetuse põhjutas Sisserännu uurimis komisjoni peasekretäri kommentaarid. Abilinnapea paistis eriti silma tema energilisus ja töötahe. Vaatamata väikselinajaliratud majanduslikele võimalustele sai linna lühikeses aja jooksul supeelbasseini koos supelmaja, vana raekoda ehitati ümber jne.

Tähtsamaks J. Ivese abilinnapeaks - Tervishoiuaksonna juhatajaks olemissa ajal tuleb nimetada linnaalgia ümberkorraldust vastavalt aja nõuetele.

Peab mainima sellejuures, et selles töös oli suureks abimeheks linnavaltisusele haigla juhataja kohale asunud Dr. Fr. von Dehn. Ta tuli Haapsalust ja tundis hästi väiklinna olukorda.

Enne linnavaltisuse tulekut tõttas juubilar õpetajana Pikasillal ja mujal. Saksa okupatsioon ajal oli ta Valga linna 1 algkooli juhatajaks.

Sellemeheana õhtu J. Ives ka tegelenud. Kirjutusi ilmus ajalehes. Augsburgis ilmus temalt noorsooramat "Kajakad". Selles on lühijutte ja noorsooramat kodulemas ning noorte argipäevast Augsburgi põgenikelaagrist.

Peale pingutavalt tööstastid võõrsil naudit ja nüüd vanaduse puhkepäevi omas ilusas kodus Kingstons.

Sõbrad laias maailmas tervitavad Sind, kallid sõbrad, Su tähtsal juubelpäeval ja soovivad Sulle südamest tervist ja õnne. Vana traditsiooni kohaselt Valga Priitahitlike priitmeeste poolt vägev kolmekordne "Elagu".

Juhan Ives 70-aastane

USA-s, Kingstons, pühitseb oma 70-aast sünnipäeva Juhan Ives. Ta oli omariikluse ajal Valga abilinnapea, aktiivne ja populaarne seltskonnategelane nii kodulinna kui ka hiljem Augsburgis põgenikelaagris ning Ameerika Ühendriikides.

Juubilar sündis 4. novembril 1904 Valgas. Saatus oli tähtsranud, et ta vanemad ei olnud jõudnud, küll aga väga töökad. Selle tõttu saavutas Juhan Ives omaast väikesest kodust ellu kaasa. Ta on realist-idealist ning tegutsenismihuline. Tänu sellele arenes juubilar elutee, vaatamata kõigile raskustele, edusunnas.

J. Ives lõpetas Valga Pöeglaste gümnaasiumi 1925 ja täiendas oma haridust Tartu ülikoolis.

Valgas, kui väiklinnas, oli töö saamine sel ajal noortele haritlastele raske. Tuli võtta palju raskusi enne kui saadi majanduslikult kindlale aluspinnale.

J. Ives oli lalades hukades tuntud sõbraliik, alati abivalmis inimene. Oli hea kõnemees - asjalik ning rahvalik. See kindlustas talle suure poolehoidu linna elanikkonnas. Seltskonnategelase veri oli temas juba koolipövest alates.

1925 nägime teda Valga Noorte Pöevade juhatuses esimehena ja hiljem juhtivalt tegevana üldkaasliikluses organisatsioonides, nagu: linna ilustamise komisjon, Valga Teatrühing, Tõlksuse Vastu Võitlemise Selts, Eesti - Läti laulu-pöevade komitee, Valga Vabatahtlik Tuletõrje Ühing jne.

Pärast Dr. J. Möllersoni surma oli juubilar Tuletõrje Valgamaa brigadi pealik. Abilinnapeana paistis eriti silma tema energilisus ja töötahe. Vaatamata väikselinajaliratud majanduslikele võimalustele sai linna lühikeses aja jooksul supeelbasseini koos supelmaja, vana raekoda ehitati ümber jne.

Tähtsamaks J. Ivese abilinnapeaks - Tervishoiuaksonna juhatajaks olemissa ajal tuleb nimetada linnaalgia ümberkorraldust vastavalt aja nõuetele.

Peab mainima sellejuures, et selles töös oli suureks abimeheks linnavaltisusele haigla juhataja kohale asunud Dr. Fr. von Dehn. Ta tuli Haapsalust ja tundis hästi väiklinna olukorda.

Enne linnavaltisuse tulekut tõttas juubilar õpetajana Pikasillal ja mujal. Saksa okupatsioon ajal oli ta Valga linna 1 algkooli juhatajaks.

Sellemeheana õhtu J. Ives ka tegelenud. Kirjutusi ilmus ajalehes. Augsburgis ilmus temalt noorsooramat "Kajakad". Selles on lühijutte ja noorsooramat kodulemas ning noorte argipäevast Augsburgi põgenikelaagrist.

Peale pingutavalt tööstastid võõrsil naudit ja nüüd vanaduse puhkepäevi omas ilusas kodus Kingstons.

Sõbrad laias maailmas tervitavad Sind, kallid sõbrad, Su tähtsal juubelpäeval ja soovivad Sulle südamest tervist ja õnne. Vana traditsiooni kohaselt Valga Priitahitlike priitmeeste poolt vägev kolmekordne "Elagu".

H THL

Leinateated

Lakewoodis USA-s suri 8. oktoobril August Kummel, sünd. 23. novembril 1900 Kolga vallas.

New Yorgis suri 24. septembril Ennida Ellisabeth Rull, sünd. 7. juulil 1900 Rakvere vallas.

Tallinnas suri 8. oktoobril Marta Ainson, sünd. 19. okt. 1886 Tallinnas.

USA-s suri 10. oktoobril Anna Sophie Feanov.

USA-s suri Julie Lilleleht.

eeslastkond rohkearvulisele uue Esinduskogu moodustamisest võtab osa.

Esinduskogu 35. istung lõppes hümniga.

Vahetult pärast Esinduskogu toimum pidulik Nõma Park Hotelli ruumes, millest osa võtsid

Kohaliku elu

STOCKHOLM

Koguduse õhtu

Usupuuhastuse 450.a. juubeli tähistamiseks toimus Uppenbarese kiriku koguduse saalis Hägerstenis koguduse õhtu pühapäeval, 3. novembril kell 17. Kavas on kaks ettekannet: 1) õpet. Artur Ködär "Mida on Martin Luther ütelnud meie tänapäeval" ja 2) õpet. Enn del Köpp "Kas eesti kirikus on veel usupuuhastuse jälgi?" Kohvilaud. Kõik teretulemast!

STOCKHOLM

Johan Köpp 100.a.

Johan Köpp'u 100-aasta sünnipäeva aktus toimus laupäeval, 9. novembril kell 16 Uppenbarese kiriku koguduse saalis, Bäckvägen 34, Hägerstenis.

Aktusekõne doc. Theodor Künnapaselt. Muusikalises osas esinuvad Alfred Pisuks viiul, Ragnar Dahl klaver, Valdek Jürisloo laul. Klaveril Priit Ardn. Aktusele sisepääs tasuta.

STOCKHOLM

Virulastele

Virulaste ja nende külaliste tänavune kokkutulek on Eesti Majas laupäeval, 9. novembril algusega kell 18.

Õhtu täidab meelepärase ja siusaka kava. Jussi Romot on kutsumud ja tuleb Toidulaia hüvedena pakutakse kuma ja sooja sööki ning kohvi. Tantsus elav muusika. Osavõttu teatada hiljemalt 4. novembriks. E. Balder, tel. 749 01 50 või J. Kant - tel. 89 75 21.

STOCKHOLM

Teatritendused

Stockholmi Eesti Teatri etendus Kaarel Eerne näidendiga "Kuid kõik läks teisiti" toimuval ABF saalis, Sveavägen 41 laupäeval, 16. novembril kell 19 ja pühapäeval, 17. novembril kell 14.

Lavastus: Lensi Römmner, lavapilt: Olev Mikiver. Kaastegevad: Helvi Klement, Elio Rahn, Edmar Kuus, Roman Väll, Egon Peensaar, Uno Tõnissoo ja Heigo Laas. Pääsmad eelmüügil Eesti Kultuuri Koidikes - tel. 11 31 16.

STOCKHOLM

Tartu tütarlaste gümnaasiumi kokkutulek

Pühapäeval, 17. novembril 1974, kell 17.00, toimus Eesti Majas, Tartu Tütarlaste gümnaasiumi 55-nda aastapäeva koosviibimine.

Kavas - mälestusi kooliajast, Helvi Klement jutustab oma osakundamälestusi Kaarel Eerne näidendiga "Kuid kõik läks teisiti". Etendus - Stockholmis samal päeval kell 14.00 ja laupäeval 16. II kell 19.00. Laulu, muusikat ja muid üllatusi. Kõik viilistused ja õpetajad teretulnud. Väljaspool Stockholmist külastajad on võimalik palgutada koolilõpped juurde, et avaneks võimalus teatris käimise ja sellele järgneval koosviibimisel koolilõppedega vestluseks. Osavõttu teatada hiljemalt 13.11 tel. 765 39 96, Muusa Ericsson, 48 70 24, Eha Kohh ja 46 82 14, Hilja Pärtel.

STOCKHOLM

Klubiõhtu

Eesti Ettevõtjate Ühing Rootsis korraldab reedel, 1. novembril kell 19 Eesti Majas, Wallingatan 34 klubiõhtu liikmetele ja külalistele koos daamidega.

Õhtusöök: eeltoit, mardihani hapukapsaga ja muud. Ettekanne: härrad Alfred Pisuks ja Julius Jakobsen. Vanad ja moodsad tantsud. Registreerimine hiljemalt 5. novembriks EETR juhatuses liikmetele. Kõik liikmed ja külalised on teretulnud!

STOCKHOLM

Soome lehe Lühikei-reis

Tavakohaselt korraldab kohalik soome ajaleht Suomalainen Uutislehti suurel Finnians laeval "Pikku Jouluristelmä" Trave-münde kaudu Lõunekiise. Ristelmä kestvus on 4 päeva.

Finniansa väljub Nynäshamni laupäeval 21. novembril kell 12.00 Laevabuss läheb Stockholmist pea-

duktult kell 10.00 Tagasi Nynäshamnis ollakse pühapäeval kell 19.00 Laevabuss Stockholmist läheb sadamast. Ristelmäsi hind edasi tagasi koos toiduga laeval ja õubimiseks "Traverndi" hotellis Deutscher Kaiser koos hommiku-söögiga I kl. kahe inimese kajutis kr. 900.- II kl. ehk turistiks kahe inimese kajutis kr. 390.- ja säästuki. (sparklasse) kr. 235.- (ilma toiduta). Esimese reispäeva õhtul on "pikkujoulu" koos soome rikkaliku jõululauga ja lehe poolt igatlehe antavate jõulukinkidega. Eelastel on südamlukult teretulnud! Ristelmäsipliteid võib tellida tel. 717 11 22 ja 717 12 12.

ESKILSTUNA

Teatritendused

Stockholmi Eesti Teatri külastetud Kaarel Eerne näidendiga "Kuid kõik läks teisiti" toimus pühapäeval, 24. novembril kell 14 Folkets Hus'i teatrisaalis. Pääsmad eelmüügil Mart Kilveril - tel. 016/14 77 82. Kõik teretulemast!

GÖTEBORG

Vallimiste-eele koosolek

REE Göteborgi üldkogu ja vallimistõimkond korraldavad pühapäeval, 10. novembril, algusega kell 14.00, Eesti Majas (Drottningatan 27) REE Esinduskogu vallimistega seostuva avaliku koosoleku, kus kõigi Esinduse kuuluvate ühmituste ja Rahvusliku Koostöö Keskuse, Rahvusliku Paremposole Rühma, Liberaalse Erakonna, Vabadusliidu ja Eesti Töögrupp - esindajad kannavad ette tööprogrammi eelselavaks neljaks aastaks.

Igal esindajal on oma tööprogrammi esitamiseks ja kommentaarideks ette nähtud maksimaalselt 15 minutit. Esindajate sõnavõttudele järgnevad läbirääkimised. Rohkearvuline osavõtt on teretulnud!

MALMO

Kodumaalt lahkumise mälestamine ja lõppkonna juubel

Kodumaalt lahkumise 30 aastapäeva mälestamise jumalateenistus toimus pühapäeval, 10. novembril kell 15 Saksa koguduse kirikus, Marietorv all 23. Teenib õpetaja Voldeimar Takkel Gävst. Kuna Malmö skaudid ja gaidid, "Kalkjünk-Salm" lõppkond, k.a. novembri pühitsevad oma 25-a. juubeli, omab jumalateenistuse kahekordset tähendust. Vahetult peale jumalateenistuse toimum skautlik koosviibimine samas koguduses ruumes kohvilaua, ettekanne ja loteriga. Osavõtjaid koolilauast palume registreeruda hiljemalt 6. novembriks telefonide: Pommer 040/97 31 84, Kaaman 040/13 21 46, Asu 040/49 92 96.

NORRKÖPING

Teatritendused

Stockholmi Eesti Teater külastab Norrköpingit Kaarel Eerne näidendiga "Kuid kõik läks teisiti" laupäeval, 23. novembril kell 19 Flickskola saalis. Kõik kaasmaalased teretulnud!

Esinduse kandidaadid

Rootsi Eestlaste Esinduse esinduskogu valimistele esinevate kandidaatide nimekirjas, mis ilmus 26. oktoobril leheküljel 10, esinesid trükivead nimedes, millised käesolevaga kordame:

Jürisoo, Toomas Stockholm, Lindeberg - Lindvett, Nils Stockholm, Lõugas, Daniel Norrköping, Nõu, Enn Uppsala, Raidla, Ulo Stockholm, Tlik, Albert Göteborg.

Aucklandis, Uus-Meremaal, suri 8. oktoobril Alice Tankimäe, sünd. 26. detsembril 1897 Koerus. Torontois suri Enn Lukas, aktiiv-

Armast dõemeest

Johannes
Jakstein'i

Sünd. 5/11 1921 Saaremaal

Surn. 18/9 1974 Tallinnas

mälestavad kurbuses

ABIKAASA HERTA

õelastega

õed:

MEERI ja ELVY

perekondadega

HELMY

lastega

TÄDPOEG

abikaasaga

Meie armast

Kunstikrütik

Hanno Kompus't

Sünd. 4/3 1890

Surn. 26/10 1974

mälestavad kurbuses

ERNST JÕESAAR

KARIN LUTS

JUHAN NÕMMIK

EDVARD OLE

OTTO PAJU

Televisiooniprogramm

TV Lõrdag

Suomenkieliset ohjelmat:
Finnspråkiga program:
9.35 Tapahtumia. Aktueilt magasin för finskspråkiga.
9.55 Muuttuva maailmakuva. Väril III osa.
12.45 Förfärliga världsbilden. Färg. 3. Tycho Brahe söker stjärnornas exakt positioner.
Textat på svenska.
10.10 Suomenhevonen. Väril.
Den finska hästen. Färg. Textat på svenska.
10.35 Allhelgona i Hedvig Eleonora kyrka i Stockholm. Färg. Kyrkoh. Hans Åkerblom predikar.
12.15 Jordbruk -74. Färg. 2. Mekanisera rätt - kraftfoderhantering för svin.
12.45-13.10 Karibu. Färg. Foto Lushiku - jordbrukare i Tanzania.
13.50 Förr visade jag precis. Repris. Färg.
14.40 Por favor! Färg.
15.00 Basket: Sverige - Finland. Arne Hegerfors.
16.20 Ryttsartävlingar i England - VM i fälttävlan. Färg. Anders Germandt.
17.30 Aktueilt i veckan. Färg. Textat.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
19.05 Vad har du gjort med mitt land? Färg. Film om Australien som söker svar på många miljöfrågor genom jämförelsen mellan urinnvärderna och den moderna människan där.
19.30 Naturutan. Färg.
19.40 Klotet. Färg.
19.40 Kalendern. Färg.
19.50 Amerika av Alistair Cooke. Färg. 7. Stormklocka i natten.
20.30 Sveriges lördagsmagasin. Färg.
21.00 Aktueilt, väder.
21.30 TV-nytt.
21.35-23.05 Deckardags: Platsen för brottet. Färg.

TELEVISION 2

15.30 Nybyggjarland. Färg. Träthjärtat. Textat.
16.00 Himalayabya - film om det lilla buddistiska sherpa-folket som i hundratals år levit i balans med miljön i Himalayas svåråtkomliga högfjällsdalar. Färg.
19.30 Visste ni var? Färg.
19.35 Onedin linjen. Färg. 4. Frieriet.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Bullerbock. Färg.
18.00 Lördags. Färg.
18.30 Santitas ark - om två pojkar i New Yorks slumkvarter. Färg.
18.50 Cecilia med örnen - saga från Tjeckoslovakien. Färg.
19.00 På äldre dar. Färg. Vård: My Persson.
19.30 Rapport med väder.
20.00 Huckleberry Finns äventyr. Färg. Rysk långfilm från 1973. Regi: Georgij Danelija.
21.35 Regnbågen: Norrlandsafton med Bosse Larsson, Carl-Udo Sjöblom, Ann-Christin Hedmark, Karin Langebo-Lilliebjörn, Evert Ljusberg, Rune och Thomas Göransson, Åke Ohlmarks, Umeå Big Band med Pelle Hansson.
22.35 TV-nytt, väder.
23.40-23.50 Glädjehuset The Jollies Joint. Färg. Pysch och god musik med Finn Forest, Difference, New Joridal Swingers, Sensory System och Kevin Coyne.

TV Söndag

9.40 Por favor! Färg.
Suomenkieliset ohjelmat:
Finnspråkiga program:
10.00 Uudisvilkko. Nyhetsveckan.
10.30-11.00 Vilmeiset itkuviivat. Väril. Kalevalan laulumallita, esim.
De sista grätsorna. Färg. Sönger från Kalevalas hemtrakter.
Textat på svenska.
15.30 Fokus. Färg. Textat.
16.00 Musik från Oslo. Färg.
16.45 Grottans hemlighet. Färg. Del 3.
17.10 Arvingarna. Färg. 8. En utmaning.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Missionens hemmefront. Vad är

det för folk i syförelingarna och på missionsauktionerna? Filmreportage av Siwert Ohlman.
18.35 Astronauten - Tecknad kortfilm av Lennart Gustafsson. Färg.
18.45 Kulturmagasinet. Färg. I England finns litterära tidskrifter på kassett. I Sverige ligger de blinda före de seende med en kulturell tidskrift på band. De gamla traditionella tidskrifterna har stora svårigheter att överleva. Ändå startar man nu flera nya. För vilka?
Medverk. bl a: kulturminister Bertil Zachrisson. Programledare Lars Helander.
19.30 Vännerna reste värden - om svensk gravvårdskultur. Färg.
20.10 Sagan om Mickel Räv. Färg. Berättare är Willy Peters och som Mickel Räv hör vi Sven Lindberg. (Från den tyska televisionen)
21.00 Aktueilt, väder.
21.30 TV-nytt.
21.35 Sportspeeln.
22.05-22.25 Joule, Watt och Pascal. Färg. 4. Hur mycket standardisering tål vi?

TELEVISION 2

8.50 Sjöwall & Wahlöös kriminella värld. Färg.
9.30 Jordbruk -74. Färg. 2. Mekanisera rätt - kraftfoderhantering för svin.
10.00 Stäm gitarren. Färg.
10.05 Kom loss - spela med oss! Färg.
10.35-11.00 Försöksprogram: Om - Jonas' brev till farfar.
14.00 Sportsöndag med tvåan med ta basket, tennis och volleyboll. Färg.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Broster Broster. Färg. 7. Adop-tivfarfar.
Medverk: Carl Gustaf Lindstedt, Claire Wikholm, Åsa Österman, John King.
17.45 Doktor Krall. Färg. 8. Sömnflugan.
17.50 En okänd fågel - fransk film om segelflygning. Färg.
18.15 Kent. Färg. Kent, 10 år, är på barnhem. Allt går till en början på tok för honom. Men när han efter ett bråk får kontakt med en av vårdarna lugnar Kent ner sig.
19.00 Adalaböden i närbild. Färg. Torsten Swanhölm är 48 år. Han tillhör de unga inom Adalens jordbruk i dag.
19.30 Rapport med väder och sport.
20.10 En värld i krig - engelsk serie. 30. Kodnamn: överlord. Färg.
21.00 Söndagsdeckaren: Tragiska
triangler - engelskt drama om brott och kärlek efter en roman av Georges Simenon. Färg.
22.10-22.15 TV-nytt, väder.

TV Måndag

Skol-TV:
9.00-9.10 Switch on!, åk 3.
10.10-10.30 Klotet 7. Färg. 7. Flickor och pojkar - könsroller. Färg. Lågstadiet.
12.00-12.20 Kika digga ding. Färg. 3. Strängar. Mellanstadiet.
12.45-13.05 Vid Medelhavet, åk 5. Färg. 2. Landskapsruin.
13.10 1800-talslitteratur. Individ och samhälle, åk 3. 1. Romaner som film. Gymnasiet.
13.35-14.05 Efter gymnasieskolan. Arbetsmarknaden förändras. 2. Framtiden.
16.30-17.00 Halvfem.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Toms drömträdgård. Färg. 2. Är du ett spöke?
18.30 Sveriges magasin. Färg.
19.30 Musik är nödvändigt! - kåserier av Inger och Lars Egler. Färg.
20.00 Förr visste jag precis - serie av Carin Mannheimer. Färg.
I rollerna: Birgitta Palme, Ulrika Palme, Cecilia Bratt, Stig Torstensson, Birgitta Stahre, Elisabeth Waerner, Gunilla Nyroos, Bo Swedberg, Britt Örnehed, Måns Westfelt, Ulla Britt Norrman.
20.50 Konstverk berättar. Färg. Åles stenar är en magnifikt skeppssättning som ligger högt över Käseberga fis-

keläge vid Skånes sydskust. Bengt Åke Kimbré berättar om vad som är saka och verklighet i traditionen kring Åles stenar.
21.00 Aktueilt, väder.
21.30 TV-nytt.
21.35-22.50 Mot väggen. Är kristen mission en vettig u-hjälp? Representeranter för kristna missionsamfund, internationella föreningar och biståndsorganisationer diskuterar frågan om svensk mission i u-länder. Programledare: Siwert Ohlman.

TELEVISION 2

17.25 TV-nytt, väder.
17.30-18.00 Tre sagor. Färg. Anita Ekström läser, pratar och sjunger.
19.20 Regionalnytt.
19.30 Rapport med väder.
20.00 Vår fångenskap: Fattighetsland. Färg. I stadsdelen Notting Hill i London konfronterar människorna med de flesta av det moderna väst-ländska samhälls problem - det gäller bostad, jobb, utbildning, ras-fördomar. Hårdast drabbas de allra synligaste - de stora invandrargrupp-erna.
20.30 Spotlight: Det är bara Rolling Stones... Färg.
21.00 Bygd i förvandling - industri-sägerbygd. Färg. 3. Från bygdesäg till sägersbygd.
21.30 Om "om" för stora. Färg.
21.40-22.20 Sportnytt.

TV Tisdag

Skol-TV:
8.30-8.50 I Nordamerika, åk 6. Färg.
3. Greenville, Mississippi.
9.20-9.50 I Latinamerika, åk 6. Färg.
2. När frosten kom.
10.10 Switch on!, åk 3.
10.10-10.25 Lärar- och elevprogram: Social utveckling i skolan.
Försöksprogram:
10.30-10.50 Om - Jonas' brev till farfar.
11.00-11.30 Por favor! Färg.
Skol-TV:
12.00 TV-tester för lågstadiet. Färg. Hemligt i huvel på Samuel Elias av Rose Lagercrantz. Medverk: Svante Bergström, Gunnar Osslander, Magnus Eriksson, Fredrik Odhammar.
12.25 I Australien, åk 6. 3. Australia rikedomar.
12.45-13.05 Fyra epoker - fyra mil-jöer. 3. 1600-talet. Gymnasiet.
13.10-13.35 Barnkunskap: Barnets le-kuveckling 2, åk 1. Färg. Gymna-siet.
14.00-14.20 Lärarprogram: Musik 4, åk 4.
Försöksprogram:
14.30-14.50 Om - Jonas' brev till farfar.
16.30-17.00 Halvfem.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Sportdags: Go-cart - är det farligt det? Färg. Läkare, ledare och go-cart-förare pratar med Ulf Schenkmann.
18.20 Fotbollsskolan. Färg. 9. Spelet utan boll.
18.30 Sveriges magasin. Färg.
19.30 Motion - för vems skull? Motion är nyttigt, bl a för att motverka uppkomsten av vår vanligaste döds-orak, hjärt- och kärlsjukdomarna. Hur vill vi motionera och vem ska administrera motionen?
Medverk. bl a Karl Frithiofson och Hans Ahlsén.
20.00 Helst skulle man stå upp och ner och spela. Om några yrkesmusi-kers vardag.
20.30 Färjorna - folknöje och liv-nerv. Färg. Om en länk mellan brödrfolk, om en transportfilosofi men också om ett folknöje till sjöns berättar Torbjörn Wileén.
21.00 Aktueilt, väder.
21.30 TV-nytt.
21.35 Marshallskolans Europa II. Dan Israel och Hans O Sjöström om hur Europa utvecklades efter kriget i en östlig och en västlig del.
Programmet går fram till våra da-gar med EG, gästarbetare, miljö-förstoring och nya ekonomiska kri-ser vid horisonten.
22.25-22.45 Karibu. Färg. Chagga-se-dar - från en by på Kilimanjaro.

TELEVISION 2

17.25 TV-nytt, väder.
17.30-18.00 Tre sagor med Anita Ek-ström. Färg.
18.30 Start 8. Färg.
18.45 Stäm gitarren. Färg.
18.50 Kom loss - spela med oss! Färg.
19.20 Regionalnytt.
19.30 Rapport med väder.
20.00 En ny bok. Bengt Börjeson: "Samtal med K". Färg. Psykologen och samhällsvetaren Bengt Börjeson kommer i höst ut med en bok om identiteten.
20.10 Onedin linjen. Färg. 10. Bortom horisonten.
21.00 Vi ses på nästa anlägg - film om anläggningsarbetare och deras villkor, om livet i barackerna på kvällarna efter jobbet, längtan efter fredagen då man kan resa hem till familjen.
22.00 Sportnytt.
22.30-22.35 TV-nytt, väder.

TV Onsdag

Skol-TV:
9.20-9.40 Kika digga ding 3. Färg. 3. Strängar. Mellanstadiet.
9.45-10.05 Bostads och miljökunskap, åk 1. Vår boendemiljö - inledande stimuleringsprogram. Gymnasiet.
10.10-10.30 Klotet 7. Färg. 7. Flickor och pojkar - könsroller. Lågstadiet.
11.00 Stäm gitarren. Färg.
11.05-11.35 Kom loss - spela med oss! Färg.
16.30-17.00 Halvfem.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Vår fantastiska värld. I Färg.
18.30 Sveriges magasin. Färg.
19.30 Karibu Malisha. Färg. En berättelse från Ostafrika. 3. Skörden.
20.00 Studio K. Färg. Programledare: Frithiof Haglund.
21.00 Aktueilt, väder.
21.30 TV-nytt.
21.35-22.00 Extra aktueilt. Färg. Sammandrag av den allmänpolitiska debatten.
TELEVISION 2
10.00-ca 17.00 Allmänpolitisk debatt. Direktändning från Riksdagen.
Färg. Tönu Nilsson.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30-18.00 Tre sagor - Anita Ekström.
19.20 Regionalnytt.
19.30 Rapport med väder.
20.00 Diskrummet - pjäs av Lennart F Johansson. Färg. TV-bearbetning och regi: Göran Stangertz.
21.00 En arbetarägad industri. Färg. Glasbruket i Süssmuth i Västysk-land hotades för fyra år sedan av nedläggning.
21.40 Anslagsstavlän. Färg.
21.45 Sportnytt.
22.15-22.20 TV-nytt, väder.

TV Torsdag

Skol-TV:
8.30-8.50 I Nordamerika, åk 6. Färg.
4. Kallifornien.
9.30-9.40 Holländska bilder, åk 6.
9.45-10.05 Klotet 7. Färg. 7. Flickor och pojkar - könsroller. Lågstadiet.
10.10-10.40 Efter gymnasieskolan. Arbetsmarknaden förändras. 1. Bak-grunden.
11.00-11.15 Start 3. Färg.
16.30-17.00 Halvfem.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Ventilen - om krig och varför länder krigar. Färg.
18.30 Sveriges magasin. Färg.
19.30 Arvingarna. Färg. 9. En otänk-bar tacksamhetsskuld.
20.15 Unga musiker. Färg. Musik Zet-terqvist spelar violini. Musik av Fritz Kreisler, Bjarne Brustad och Hans Eklund. Vid flygein: Stefan Bojsten.
20.30 Gläntan - dör av liv. Färg. Med detta paradoxala citat av Harry Martinson som motto har Gunnar Brusewitz och Boris Eng-ström, gjort ett program om den förvandling som det svenska od-ingslandskapet just nu genomgår.
21.00 Aktueilt, väder.
21.30 TV-nytt.

21.35-22.30 Kulturmagasinet. Färg. Tidsningar och tidskrifter är inte alltid av papper och trycksavrtä. I England finns litterära tidskrifter på kassett. Dessutom underhållning, artister, sketcher och dockteater.

TELEVISION 2

Försöksprogram:
17.00 Om tidningen. Färg. 1. Det var en gång en historia.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30-18.00 Tre sagor. Färg.
18.50 Jordbruk -74. Färg. 3. Mekanisera rätt - ställgödselhantering.
19.30 Regionalnytt.
19.30 Rapport med väder.
20.00 Bilder ur jazzens historia - om 30-talet och några av de mest kända swingorkestrarna. Färg.
20.30 Nybyggjarland. Färg. Steinan - den vita renen.
21.00 Tidblad - Berndt Ahlqvist och familjen. Färg.
21.35 Sportnytt.
22.35-22.40 TV-nytt, väder.

TV Fredag

Skol-TV:
8.30-8.55 Barnkunskap: Barnets le-kuveckling 2, åk 1. Färg. Gymna-siet.
9.20-9.40 Barnkunskap: Försöksleären, åk 3. 1. Jock 6 år. Gymnasiet.
10.00-10.10 Switch on!, åk 3.
Försöksprogram:
10.30-10.50 Om - tidningen. Färg.
11.00-11.30 Bygd i förvandling - in-dustriminnen. Färg. 3. Från bygde-såg till sägersbygd.
Skol-TV:
12.45-13.05 Kika digga ding 3. Färg. 3. Strängar. Mellanstadiet.
13.35-14.05 Efter gymnasieskolan. Arbetsmarknaden förändras. 2. Framtiden.
Försöksprogram:
14.30-14.50 Om - tidningen. Färg.
16.30-17.00 Halvfem.
17.25 Tapahtumia. Aktueilt magasin för finskspråkiga.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Barnjournalen. Färg.
18.30 Sveriges magasin. Färg.
19.30 Fridolfs farliga ålder - svensk film från 1959. Regi: Torgny Ander-berg. Foto: Johnny Schwerin.
I rollerna: Doublas Häge, Hjördis Pettersson, Inga Gill, Bo Thörner, Jan Molander, Siv Ericks, Kerstin Duner, Georg Rydeberg, Sture Ström, Marianne Nielsen, Gösta Prützels, Rune Halvarsson, Eric Stolpe, Astrid Bodin, Hanny Sched-in, Maud Elfström, Olle Hilding m fl.
20.45 Solen är röd. Färg. Kortfilm om miljöförstoring.
21.00 Aktueilt, väder.
21.30 TV-nytt.
21.35-22.05 Schlagerrevy 1924-1928. Färg. Gösta Bernhard presenterar en bukkett melodier från tiden 1924-1928.
Medverk. bl a: Norma Ahlqvist, Graham Bonney, Chris Howland, Ann Michel, Allan Mortensen, Ulla Norden, Erik Silvester, Bert-Åke Varg, Owen Williams och Gustav Winckler.

TELEVISION 2

17.00 De rödas uppror. Färg. Del 3. Käpp och mord.
Medverk: Hans Jungmark, Mats Nordström, Christer Strömberg, Roland Borén, Bert Augustsson m fl.
Textat.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Tre sagor - Anita Ekström. Färg.
18.00 Tidblad. Färg.
18.30 ca Agnetas, deckorna och änges-tan - serie om utvecklingsstörda på institution.
19.20 Regionalnytt.
19.30 Rapport med väder.
20.00 Regnbågen - nyheter och noti-ser från nöjesvärlden, presenterade av Magnus Härenstam. Färg.
20.30 Olycksfågeln - engelsk kom-ediserie. Färg.
21.00 Rikets affärer: Sälj dig med ett leende - om Sveriges mest lön-samma företag, Rank Xerox. Färg.
22.05-22
21.35 Sportnytt.
22.05-22.10 TV-nytt, väder.